
שבוע ספורט
מעריב
על
■ מתנת החג של מכבי – העליה לחצי הגמר
■ מאמן זר או מקומי – דעת מומחים
■ לקראת הגמר־סל ■ אליפות בלי אלוף
מוסף "מעריב לילדים"
היום, בעמודים 21–23
Bogart
JACQUES BOGART
PARIS
בוגרט-
אפטר שייב,
או דה טואלט,
דאודורנט,
קצף גילוח,
סבון.
בוגרט. נשים לא עומדות בפניו...

משה אייזנברג
"חכיתי לצ'אנס"

ליאור רוזנטל
"לשחק רק כשמגיע"

אבי חדד
"לא מצטער לרגע"

ה־3 שלא נגעו בכדור

ליאור רוזנטל, משה אייזנברג ואבי חדד, לא הזיעו אפילו לדקה אחת (לבד מאימונים) בחמישה השבועות באוקיאניה ■ מה יש להם לומר על כך?

אלכס פרלסמן
עם הנבחרת בדרך מאוקיאניה

כשתנחת נבחרת הכדורגל של ישראל היום אחה"צ בנתב"ג, בשובה מהמסע הארוך והמתיש לאוסטרליה וניו־זילנד, יהיו בין השבים שחקנים שכלל לא הזיעו על כר הדשא בששה המשחקים הקדם אולימפיים. בשום אר־פן אי אפשר לכנותם תיירים, שכן השת־תתפו באימונים, אבל תרומתם הממ־שית להשגת 9 הנקודות של הנבחרת התבטאה בעידוד בלבד ובנסיונות להעלות את מוראל חבריהם.

השלושה הם השוער אבי חדד, הבל־לם ליאור רוזנטל והחלוץ משה אייז־נברג – שלושת המוסקטרים. לחדד (25) היה יתרון מסויים על שני חבריו הצעירים, שכן לפחות, ישב ב־6 המ־שחקים על ספסל המחליפים. רוזנטל זכה ב"כבוד" הזה פעם אחת בלבד, בנ־עילת הטורניר ביום א' האחרון, מול ניו־זילנד ואייזנברג, ה"בנימין" שבסגל (20), "סופסל" בשני המשחקים עם טא־ייוואן. בכל המשחקים האחרים לא נכללו האח הצעיר לבית רוזנטל ו"נסיך השכונה" אפילו ברשימת ה־16.

והם, כל השלושה, אינם מצטערים על כך שיצאו למסע. בדיעבד, גם אם היו יודעים שזה יהיה התסריט, לא היו מוכנים לוותר על השתייכותם לסגל. שוחחתי עמם באוקלנד, לפני ההמראה ללוס־אנג'לס, בדרך לארץ.

רוזנטל: לא חושב שקופחתי

רוזנטל: "כספורטאי וכדורגלן עם אופי, אני רוצה לשחק ולהיות שותף פעיל לכל המתח שמסביב. גם כשאתה מבין עצמך מראש, בנפשית, שיש סיכוי טוב שלא תשחק, אתה מתאכזב כשוה שרה. אבל בשום אופן אינני חושב שקופחתי. אני חושב כמקצוען ורוצה להיות מקצוען בצורה מלאה – ולכן עלי לשחק רק אם מגיע לי. לא צריך לתת למישהו לשחק רק בגלל אי נעי־מות.

"אשקר אם אומר שלא רציתי לש־חק פה ושם אפילו 5 דקות, אולם בשום פנים ואופן אינני מצטער שנסע־תי. זה כבוד גדול להיות בסגל. עכשיו זו תחילת דרכי בנבחרת ובבוא היום אצא למסעות כאלו כשחקן מהמניין. אני מוכן לעבוד קשה בשביל זה בא־רץ.

"אישית, לא היו לי רגעים קשים במסע. מבחינת הנבחרת, לא אשכח איך בהפסד לאוסטרליה רצתי על המסלול כאוהד. הייתי עצבני וכמתח עצום. יותר קשה לספורטאי לשבת מהצד ולראות משחק מאשר להשתתף בו.

"כשאתה משחק, אתה נרגע אחרי 5 דקות. הרגע המשמח שלי, אישית, היה כשהודיעו לי שאני נוסע ומבחינת הנבחרת – בסיום המשחק הראשון עם ניו־זילנד, כשהרגשתי שיש עדיין תקווה שנגיע לסיאול".

אייזנברג: היו לי ציפיות

אייזנברג: "כשיצאתי מהארץ היו לי ציפיות שאשחק. האמנתי שיקרה לי דבר דומה למה שקרה עם נבחרת הנו־ער באוסטרליה, בקדם גביע העולם 1985, כשיצאתי כשחקן ספסל וסיימ־תי כאחד המצטיינים. הרגשתי, שאם אקבל ממיחיץ' צ'אנס במשחק אחד, אפתיע לטובה וזו תהיה לי קפיצה קדימה. אם היינו עולים, הייתי מתאכזב פחות. בכל מקרה, אינני אומר שה־מאמן קיפח אותי, כי יש לו שיקולים משלו. גם כך 'הרווחתי' מהו טורניר חשוב בקנה מידה עולמי. הרווחתי את המעמד של להיות שחקן בנבחרת בטורניר, וכבר בקדם גביע העולם הק־רוב אני מקווה להשתתף בצורה דומי־ננטית יותר.

"אישית, הרגע הקשה שלי במסע היה, כשבנדורי, המנהל, הודיע לי שלא אכלל ב־16 למשחק האחרון עם ניו־זילנד. האמנתי שלפחות במשחק הזה, שכבר לא קבע, אקבל כמה דקות משחק וזו היתה אכזבה גמורה. מבחינת הנבחרת, הרגע הקשה היה כשאוסטר־ליה השוותה נגד ניו־זילנד ל־1–1, בוולינגטון. תפסתי את הראש וידעתי שזהו זה, שלא נגיע לסיאול.

"שני הרגעים המאושרים שלי, מב־חינת הנבחרת, היו השער של אלי כהן במשחק הראשון נגד ניו־זילנד, שבו התחלתי להאמין שיש סיכוי והשער הנהדר של אורי מלמיליאן נגד טאיי־וואן, שנתן הרגשה כי בכל זאת אנחנו שווים משהו, כנבחרת".

חדד: לא נעים לשבת על הספסל

חדד: "לרגע לא מצטער שנסעתי, כי זה כבוד גדול לנסוע עם הנבחרת. למולי הרע, כמרכאות, ולמזלה הטוב של הנבחרת בלי מרכאות, בוני הציג יכולת גבוהה בכל הטורניר. זה לא הכי נעים לשבת על הספסל ששה משח־קים, כי השאיפה הטבעית היא לשחק, אבל אני מקבל את הפתגם האומר שכל ההתחלות קשות.

"יחד עם זאת, המאמן קיפח אותי כשבמשחק האחרון לא נתן לי לשחק. כבר היה ברור אז שאוסטרליה זכתה בטורניר ושאנחנו נהיה במקום השני. הרבה שחקנים בנבחרת אמרו לי שהיה מקום שמיחיץ' ירכיב אותי.

"מקצועית, המסע לא תרם לי כלום, כי חמישה שבועות לא עמדתי כשער, אבל נוספה יוקרה. מלבד זאת, להיות עם כוכבים שמפרגנים עליך הרבה, זה עוזר לחשל את האופי.

"הקושי האישי העיקרי שלי במסע היו הגעגועים לאשה ולחברים בארץ. למזלי, החבר'ה כאן היו נהדרים, והעב־רנו את הזמן בכיף ובחיוכים, חבל רק שהיו שחקנים שלא פירגנו אחד לשני.

"מבחינת הנבחרת, הרגע הקשה היה כמובן השער המשווה של פאריננה מול ניו־זילנד והרגע המאושר שלי במסע יהיה כשאנחת בארץ".

שבועספורט

מודעות: גילה שניידר טל': (03)439442

עורך: אלכס דזדזן
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית:
לוסי קומיר, יגאל אופיר
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט:
אבי בטלהיים

בשער

התגוגה הצהובה. חן ליפין (משמאל), דורון ג'מצ'י וגלעד כץ באופוריה שאחרי פרטיון. למעלה: ברלן בדרך לסל בנצחון הגדול (צילם: עדי אבישי)

מה בגליון

מיתיץ' ובחוריו נוחתים הערב בארץ, וכאן כבר מדברים על היורש האפשרי, מכל הזוויות האפשריות ■ מאמני הליגה הלאומית, לפחות חלקם, הסכימו להביע את דעתם על הבא בתור ■ רובם אגב בעד ישראלי, רובם גם רואים את עצמם מועמדים פוטנציאליים

קריקטורה של גדעון עמיחי

היורש. תאור תכונות

אבי מורגנשטרן ועמי כברי

מי שישלם את המחיר יהיה כמובן מיליאנקו מיתיץ'. העובדה שהנבחרת לא תהיה בסיאול תיזקף לחובתו. בקרוב יחלו הדיונים לבחירת האשם הבא – האיש שיצטרך לקחת את הנבחרת, ולעמוד בלחצים. בהתאחדות לכדורגל, שבנויה מאנשים פוליטיים, חשוב בעיקר איך לתרגם כשלון או הצלחה לדרכם הפוליטית בדרך הנכונה.

אלה שיבחרו במאמן הבא לא יהיו אנשי מקצוע. שוב נחזור אל סוירי ומילצ'ן, וצימר ומילר, וריבלין וכל השאר. ואם סוירי ירצה מאמן איקס, אחר יאמר ההיפך. מלחמת שרידים. או שיביאו מאמן מקומי, או ששוב יגברו בקופה המדולדלת, ויביאו מאמן זול, במחירי סוף העונה מחו"ל.

מאמנים בכירים וותיקים מרכרים על קריטריונים: מקומי או זר, פגישה עם מאמני הלאומית, יחסים בין מאמני הליגה למאמן הלאומי. חבל רק שמי שיחתום על העסקת המאמן יהיה סוירי ולא שוייצר או שייע, גרונדמן וכל השאר. ואחר־כך שלא יתפלאו למה הכדורגל שלנו נראה טוב רק מול טאייוואן.

יעקב גרונדמן: להרבה שנים, ולבדוק בדרך

כמאמן ישראלי, אני חושב שצריך מאמן ישראלי, אבל אקרים ואומר שלא משנה זר או ישראלי – הכי חשוב שיעשו את זה בכבוד, בלי סחבת ובלי פרוטקציות. בלי כל הבלאגן והניחושים. הוא עובר מסע תלאות ומגיע סמרטוט ומותש. זה הפך לדבר זול. לא להגיע לכך שכל עיתון יבחר מאמן לטעמו, ולא שכל עיתונאי ינהל מערכה בעד או נגד מישהו.

– מאמן מקומי לא מושפע מראש לגבי קביעת הסגל?

לא חושב שזו הבעיה. הבעיה היא שהוא מגיע לאמן את הנבחרת אחרי מסע תלאות.

– האם צריך לבחור מאמן למטרה ספציפית, או לתת למאמן לעבוד כאן נאמר 8 שנים, כדי שיעבוד בלי לחץ?

אי־אפשר להתעלם מכך שכל מה שתעשה – אם אין הצלחה, זה לא יילך. זה חלק מהחיים. אני חושב שצריך לאמן 8 שנים כמאמן לאומי, אבל לראות אם יש הישגים בדרך. זו לא צריכה להיות פנסיה לכל החיים, אלא מורד להצלחות.

– מאמן הנבחרת צריך לעבוד בשיתוף פעולה עם מאמני הלאומית?

תשובה כנה: צריך לערוך את תכנית האימונים וההיערכות לקראת משימות, בתיאום עם שאר המאמנים. אבל חייבים לזכור דבר אחד, ואת זה אמרתי למיתיץ', בפגישה הראשונה עם המאמנים: מעט מאד מאמנים מחזיקים אצבעות למאמן הלאומי, למרות שטוענים אחרת. זו צביעות. כולם שואפים להיות מאמן לאומי, וזה לגיטימי.

– אתה שואף למשרת הלאומית?

בהחלט כן, ואני חושב שאני מועמד מתאים, אם מדברים במאמנים ישראלים. אם יביאו את מנוטי, הוא עדיף. גם בילארדו.

אליעזר שפיגל: הייתי משיא עצות

רק מאמן מקומי. כבר התנסינו במאמנים זרים. לא באים אלינו מאמנים מהשורה הראשונה, ורק ישראלי מכיר את השחקנים ויודע להלהיב ולכוון אותם. יש מאמנים טובים, רק שצריך למנות צוות, ולא איש בודד. צריך מאמן ומנהל מעליו, ושניהם ביחד יקבעו.

– ולאיזו תקופה למנות?

אני לא בעד פיטורים. אני בעד לתת לצוות תקופה ארוכה, לפחות ל־4 שנים.

– אומרים שמאמן מקומי עלול להיכנע ללחצים, למחוייבויות.

בעבר היה בזה משהו. היו מאמנים שהצהירו שלא ייכנעו, ואחר־כך לקחו ידידים, שחקנים שסימפטו. בעבודת צוות אפשר יהיה לנטרל את זה.

– ואולי חוסר ההצלחה נעוץ במי שממנה את המאמנים?

בחירת המאמן זה צחוק. יושבים אנשים, ושואלים אותו שאלות מצחיקות. צריך לחקור את מי הוא אימן ואיזה הישגים היו למועמד.

– ושיתוף הפעולה עם מאמני הלאומית?

מאמן ישראלי ידבר איתם וישתף איתם פעולה. כיום לא נעים לבקר את מיתיץ', כי כשהיה לנו מה לומר, לא עשינו זאת. כך, למשל, היו שחקנים שהתאמנו שני אימונים, וכבר שיחקו בהרכב הראשון. מאמן ישראלי היה מונע מעצמו נפילות מהסוג הזה.

– אבל באירין מאמן למאמן זאב.

נכון. אני בהחלט מסכים. אני מקווה שהתבגרנו, בעיקר הדור שלי.

– אתה שואף להיות מאמן הנבחרת?

לא. אני רק אחד שיכול לעזור ולתת עצה טובה.

יהושע פייגנבוים: בכנות, הכל הרי מזל

אני בריעה כללית שמאמן מקומי עדיף. עזוב את השטויות של השפה. רק מאמן ישראלי מכיר את

יצחק שניאור
בעיית המקורבים

אמציה לבקוביץ
לא מפיקים לקחים

המנטאליות ודרך החיים של כל שחקן ושחקן. רק הוא יקרין התלהבות.

– ולכמה זמן למנות אותו?

זה תלוי בצוות שמוביל את הנבחרת. בוא ונהיה כנים. מאמן שמגיע, לא יכניס לשחקנים הרבה כדורגל. אין מאמן שישנה שחקנים בני 25 או 30. מה שכן, אפשר להחדיר בהם מוטיבציה לעבודה משותפת, ושלא תהיה רכבת. שהטובים ביותר ישחקו, ולא שמות. אין מה לחפש קוסם, הכל הרי עניין של מזל. הרי אותו מיתיץ', שאמרו שהוא אפס, ואף אחד לא יודע מיהו ומה עשה, כמעט ועלה. ואז היו אומרים איזה הישג נדיר. אנחנו משקרים את עצמנו.

– אומרים שמאמן מקומי מראש יזמין שמות לנבחרת, כדי לרצות את כולם.

יש צדק במה שאתה אומר. יכול להיות שמאמנים יזמינו שחקנים כדי להראות שמכל קבוצה יש אחד או שניים, ואז כולם שקטים. אבל לא זו הדרך.

– אתה בעד מפגש של מאמן הנבחרת עם מאמני הקבוצות בלאומית?

אני חושב שזה בריא. כל מאמן מעביר מידע על כל שחקן ומעדכן את המאמן הלאומי איך הוא עובר באימונים.

– ואתה מועמד?

אני חושב שזה דבר טבעי. כל מאמן רוצה להיות מועמד ולהגיע לנבחרת. אני חושב שעבודה עם מנהל מקצועי מתאימה לי.

נחום סטלמך: זו דרכו של עולם

– זר או מקומי?

יעקב גרונדמן
בלי פרוטקציה

נחום סטלמך
הבחירה לא מקצועית

אני בעד מאמן טוב, ויש כאלה גם זרים וגם ישראלים.

– ולכמה זמן?

ברגע שהוא לא עובר את המבצע, הוא משאיר את המפתח למישהו אחר. זה תמיד היה כך.

– ומה לגבי הקריטריונים?

הבחירה והדרך תמיד היו לא רציניים ולא מקצועיים. צריכים להחליט ולהציב קריטריונים עבור מאמן, ולראות אם הוא עומד בהם.

– וישראלי יכול לעמוד בלחצים מקומיים?

אני לא חושב שזה צריך להיות השיקול. מדינת ישראל יכולה להרשות לעצמה גם מאמנים ישראלים. בתנאי שהם טובים.

– אתה בעד פורומים בין המאמן הלאומי למאמני הליגה?

אלו דברים שהיו כל השנים וזה חייב להיות ככה.

תציג את מועמדותך?

קשה לי לענות על השאלה. לא הייתי רוצה להתייחס אליה.

יצחק שניאור: לא רוצה בהתאחדות

מאמן זר, אבל מהשורה הראשונה. לא אחד שמחפש עבודה.

– ומה הקריטריונים?

את זה אתה צריך לשאול בהתאחדות. בארץ צריך, לצערי, הרבה ידידים, שצריך לחיות איתם בשלום, ולתת להם את הכבוד המגיע, ואז הכל בסדר. אתה לא צריך רקורד מיוחד, מספיק שתהיה מקורב. כך זה היה כל השנים.

– וכמה זמן צריך לתת למועמד?

צריך טווח גדול יותר ממה שנותנים היום. לפחות 4 שנים, אבל כל אחד רואה את זה אחרת.

– ולהתייעץ עם מאמני הלאומית?

אני בהחלט בעד.

– אתה רואה את עצמך כמועמד?

לא שאפתי ולא שואף להיות מאמן הנבחרת. אני לא אהיה הבא, ולא זה שיבוא הבא אחריו. לא רוצה לעבוד בהתאחדות.

דוד שוייצר: כולם הביתה

– דוביר, יכול להיות שגם המאמן הבא לא ידבר עברית?

אליעזר שפיגל
למנות צוות

שייע פייגנבוים
רק לא רכבת

השנים האחרונים הוכיחו שחייב להיות ישראלי, שתהיה לו שפה משותפת עם השחקנים. שיבינו מה רוצה מהם. הוכח מעבר לכל ספק, שההבדל בין ישראל לאוסטרליה נבע מההבדל שבין מיתיץ' לאריק.

– מה ההגיון במאבק הצפוי עתה בין המרכזים?

המאבק שהולך להיות בין המרכזים על מי שיהיה המאמן הוא חסר הגיון. גם התערבות עיתונאים ואינטרסנטים שבוחשים בנושא, חסרת הגיון. יש כבר עיתונאים שמסתובבים בחדרי ההתאחדות ודוחפים את האנשים שלהם.

– על איזה צוות אימון תמליץ? מאמן, שניים, עוזר ו...

הכל קשקושים. צריך לקחת מאמן שהוכיח עצמו ושאנשי המקצוע מאמינים בו והוכחים שמתאים. כל מי שנכשל בטורניר האחרון צריך ללכת הביתה – כולם, המאמן, המנהל, הרופא, מאמן השוערים, המעסה.

– אתה מועמד?

לא רואה עצמי מועמד. אולי יועץ. אני מבין בכדורגל העולמי יותר מכל מי שיש להם יד בכשלון.

אמציה לבקוביץ': לקום מהקרשים

– איך לבחור את המאמן הבא?

יצחק שום
רק לא בטלן

דוד שוייצר
מאבק חסר הגיון

לקחים? איזה לקחים, אף אחד עוד לא הפיק לקחים ואני לא יודע בכלל מהם. אני לא רוצה לזרוק רעיונות ולא שמות דרך העיתון. אני מתכוון למצוא דרך להעביר את המסר בהתאחדות ובקרב אנשי מקצוע, שהעניין חמור וחשוב. זה יותר מדי חשוב לי מכדי שאתן לאינטרסנטים עיתונאים ואנשים מחוץ לכדורגל לדחוף להחלטה.

– רואה עצמך כמועמד?

אני מאמן קבוצה. לא רוצה לומר מילה בנושא.

יצחק שום:

מי יתן לי?

לא הייתי פוסל זר, אם כי אין ספק שעבודת מאמנים זרים לא הוכיחה עצמה אצלנו. רוב הישראלים הצעירים היום הם מאמנים טובים, בני דורי, שיש לי אמון רב ביכולתם. 'מאמן־מבית' מכיר את הבעייתיות של הכדורגל שלנו. אנו עכשיו באחת התקופות הרעות בכדורגל – וזה הפתרון. יש, בעצם, 2–3 מועמדים ישראליים אפשריים (לא רוצה לנקוב בשמות כי יגידו שאינני אובייקטיבי ומקורב לאחד מהם) וכדאי לבחור אחד מהם. צריך למהר ולהוציא הנבחרת מהבוץ. מרוכז בסגל לאומי ששואף להפסד בכבוד ואני כדבר הזה לא זוכר.

– איך צריך להיות בנוי הצוות?

כדאי מאד לעבוד עם מאמן ועוזר. זה עובד יפה מאד. מאמן של קבוצה בליגה לא יכול לתת מה שיש לו לאימון נבחרת. יש משימות שהמאמן הלאומי צריך לעשות בנוסף לעבודתו בנבחרת. אסור לו להיות בטלן. עליו לארגן השתלמויות למאמני הליגה, לקדם ההבנה והעניין בין מאמני הליגה לנבחרת.

– אתה מועמד?

לא פוסל אפשרות שאאמן, אבל מי יתן לי, בשלב כה מוקדם בקריירה שלי? ■

מאמן זר – בעל שיעור קומה

ישעיהו פורת

הכובע הזה (הדרכת נבחרת לאומית במדינה שבה כל חובב כדורגל הוא "מומחה" עולמי ומעט מדי מקצוענים אמיתיים בה) היה גדול על ראשו של מיליאנקו מיחיץ'. טיפוס עממי, מחונך, תרבותי, נעים הליכות, משתף פעולה אידיאלי לתקשורת עצבנית ואגרסיווית – ומאמן בינוני.

בחירתו לתפקיד, לפני פחות משנתיים, היתה פשרה במודע עם איכות לא מוכחת. קובעי המדיניות לא נתנו אמון במאמנים מבית וביכרו להתחמק מהסתבכויות עם אי־פירגון ביחסים שבין המאמנים המקומיים לבין עצמם. כמאמר הסיסמה: מה שבטוח – ביטוח.

אלא שגם בביטוח מוכרים רמות בטחון שונות והבחירה במקרה שלנו התפשרה עם בטחון בינוני.

האמת היא, שבדרכו התמימה הפריד רק שער אחד, במשחק הנכון, בין מר מיחיץ' – לבין זכייה ב"פרס הראשון בטוטו". היינו, הארכת חוזהו בשנתיים נוספות. לטעמי, עדיף שזה לא קרה.

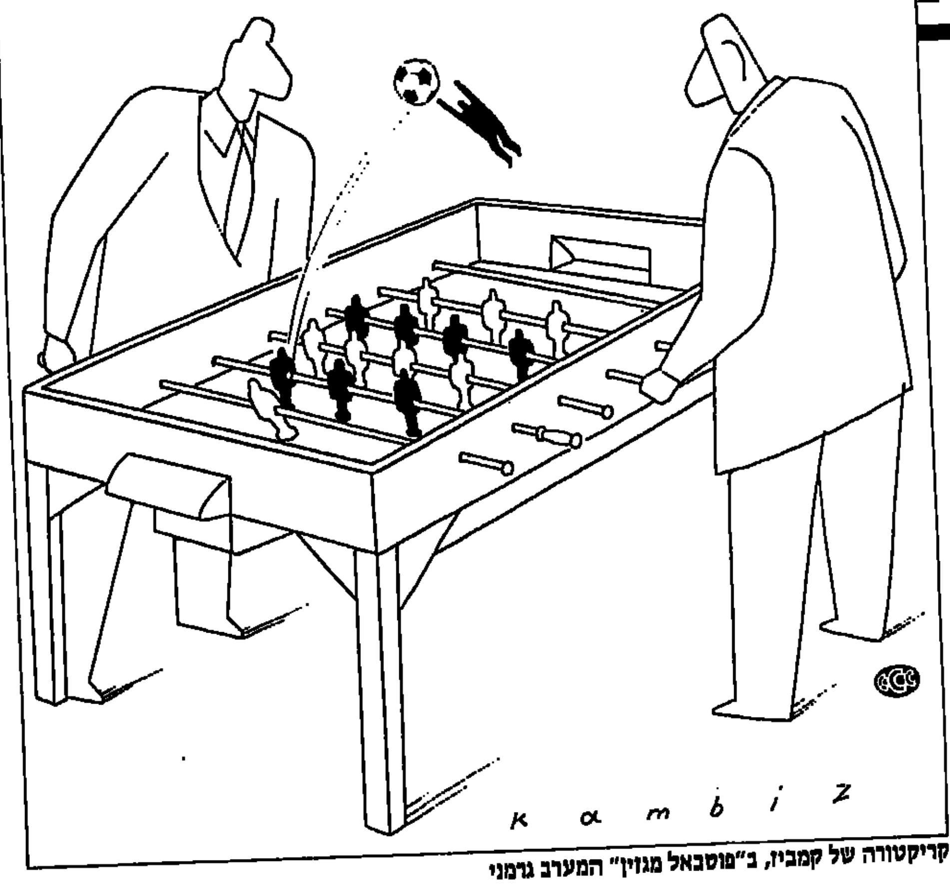
מיחיץ' עשה כמיטב יכולתו וראוי לתודה, לפחות על חשיפת עובדה מוכרת לנו זה שנים: למרות חמיגבלות, למרות החסרונות – יש בארץ הזאת כשרונות כדורגל פוטנציאליים, ברמה בין־לאומית סבירה. יותר מקודמו, יוסף מירמוביץ', הביא מיחיץ' את נבחרת הכדורגל של ישראל, לפחות להפגנת הכשרון הטמון בה.

ועכשיו השאלה: מה הלאה? כיצד למצות את הכשרון הזה? כיצד לנצל את הפוטנציאל ולעבור את המשוכה שתעמוד בדרכה של ישראל לתחרויות הגמר על גביע העולם, באיטליה 1990?

20 שנה של נסיונות כושלים חלפו עד שהצליחה ישראל הקטנה להימנות עם 16 "הנבחרות הטובות בעולם", במכסיקו 1970. עוד 20 שנה חלפו ואנו שוב – מול האתגר. אמנם, "דרך אסיה", שהובילה אותנו לגמר במכסיקו היתה קלה בהרבה מ"דרך אוקיאניה ודרום־אמריקה סוג ב'", שעומדת לפנינו בדרך לאיטליה. אבל זו האחרונה קלה בהרבה, למשל, אילו נענו בקשותינו החוזרות ונישנות לבוא דרך אירופה.

16 מאמנים הדריכו את נבחרת הכדורגל של ישראל ב־233 משחקים בין־ארציים (ממוצע של 6 משחקים בשנה) ב־40 שנות קיומה. שבעה מהם היו זרים, בהם שניים מן השורה הראשונה בעולם: גיולה מאנדי (בשנים 1959־1963), שהיה בצוות שהדריך את "הונגריה הגדולה" של שנות ה־50; ומילובאן צ'יריץ' (1965־8) שהוביל את יוגוסלאוויה למקום רביעי בגביע העולם בצ'ילה 1962. יתר החמישה היו הבריטים ג'ק גיבונס (1956־7 – 5 משחקים), ג'ורג' אינסלי (1963־4 – 3), וג'ק מנסל (1980־1 – 10), ההונגרי לדוסלאב סקלי (1950 – 2) והיוגוסלאווי מיחיץ' (1987־88 – 22).

אם לשפוט לפי תרומתם לכדורגל הישראלי, אפשר להצביע בעיקר על ארבעה מאמנים שהטביעו חותמם על הכדורגל בארץ הזאת, ב־40 השנים האחרונות. הראשון היה הבריטי ג'ק גיבונס, שהניח יסודות כדורגל מודרניים לנבחרת הלאומית ולקבוצה היחידה (הפועל פ"ת) שזכתה עד היום חמש פעמים ברציפות באליפות המדינה.

קריקטורה של קמביז, ב"פוטבאל מגזין" המערב גרמני

גיולה מאנדי, חיזק את האמונה ביכולתו של הכדורגלן הישראלי להגיע להישגים בזירה הבין־לאומית.

מילובאן צ'יריץ', הפך, לסירוגין, את האמונה הזאת לשפת המעשה.

אבל דווקא עמנואל שפר, ניצול השואה, אוהב כדורגל בכל רמ"ח ושס"ה, שהמושג נבחרת לאומית ישראלית בער בעצמותיו אולי יותר מאשר אצל כל 15 המאמנים האחרים, קצר תוך שנתיים את פירות־השיא של הכדורגל הישראלי: לראשונה הופיעה ישראל בטורניר הגמר האולימפי (מכסיקו 1968 זוכרים? רק הטלת מטבע מנעה מאיתנו עליה לחצי הגמר ואפשרות זכייה במדליה אולימפית) ובפעם היחידה הופענו בטורניר הגמר על גביע העולם (1970).

התריצות, השאפתנות, הקפדנות, הדבקות במטרה ואי התפשרותו של שפר במה שהאמין – לצד התבטאויותיו הבוטות ולשונו המחוספסת בשפה שלא שלט בה, שעוררו חילוקי דעות לרוב, הביאו את הכדורגל הישראלי לפיסגת הצלחתו.

שפר מחזיק גם במספר־שיא של הופעות הנבחרת בהדרכתו (בשתי תקופת כהונתו ב־1968־1971 ו־1978/1979) – 38 משחקים. אחריו באים מירמוביץ' עם 35 משחקים (אף הוא בשתי תקופות 1964/1965 ו־1983/1986) ודוד שווייצר (1973־1977) עם 34 משחקים בין־ארציים.

יתר הישראלים שהדריכו את נבחרת ישראל (בסוגריים – מספר המשחקים) הם: אגון פולאק (1), לאיוש הס (3), משה בית־הלוי (6), משה ואַרון (5), אלי פוקס (1) ואדמונד שמילוביץ' (16).

מי צריך להיות איפוא המאמן הבא של נבחרת הכדורגל? ישראלי? זר? ואולי השאלה הבסיסית היא: מה אנו מצפים מהמאמן הבא? מה – במובן המעשי, לא התיאורטי.

שלוש אפשרויות עומדות היום בפני קובעי המדיניות:

- הארכת חוזהו של מיחיץ' בשנתיים נוספות.
- בחירת מאמן, או צוות, ישראלי.
- נסיון לגייס מאמן זר בעל שיעור קומה.

לדעתי, שאסבירה להלן, עומדת בפנינו בעיקר אפשרות אחת: להעדיף את הטוב ביותר.

הטוב ביותר – הוא היקר ביותר. אבל הטוב ביותר – הוא גם הסיכוי להקרין אווירה חדשה, רבת השראה, על הכדורגל הישראלי כולו. בצד הסיכוי להגשים את האתגר, כאמור, הופעה בגמר גביע העולם ב־1990, באיטליה.

אינני בטוח כמה אנשים בכדורגל החובבני שלנו מודעים לעובדה, שהופעה בין 24 הנבחרות באיטליה היא לא רק רווח מקצועי גדול, אלא גם רווח כספי נאה. במכסיקו 1970 נהנתה ההתאחדות לכדורגל שלנו מהכנסה של כחצי מיליון דולר, חלקה בהכנסות אותו ארוע.

באיטליה 1990, אני מעריך, תגיע ההכנסה לסכום כפול, או אף פי שלושה (מתמלוגי טלוויזיה, סרטים, מוצרי פירסום ומכירת כרטיסים).

זהו סכום המאפשר הכנה רצינית, במשך שנתיים, עם מאמן בעל שיעור קומה. בתנאי, כמובן, שנשיג את המטרה.

אינני מאמין כי מי שנזקק לשנה וחצי כדי להבין איזו סדרה ארוכה של טעויות ומחדלים מאחוריו, מסוגל להגשים הרבה יותר בשנתיים נוספות. עם זה, יש למיחיץ' יתרון מסוים על עמיתיו הישראלים.

רק לפני שנתיים צידדתי בבחירת מאמן ישראלי לנבחרת הכדורגל, כשלנגד עיני עמדה אז במיוחד דמות אחת ותקופת הרצה סבירה לבניית נבחרת. היום, אני מודה: אף אחד מבין המועמדים הישראלים לא שיכנע אותי בזמן שחלף, כי יש לנו מועמד בשל, שצבר גם מעמד מועדף בין אנשי המקצוע על הקו ובמגרש.

במצב שנוצר (נבחרת עם כ־20 משחקים בין־ארציים ובין־לאומיים בשנה אחת, בשלה־יחסית ועם זמן קצר עד לתחרויות המוקדמות על גביע העולם), העדפת מאמן זר בעל שיעור קומה היא בעיני הבחירה הנכונה. אמנם, מועמדים מן הסוג הזה אינם מסתובבים ברחובות. אבל למען הסיכוי, שווה המאמץ. זו, בעצם, האפשרות היחידה, כאשר האלטרנטיווה היא דריכה במקום, הרבה אשליות – וסיכוי קלוש לכדורגל רווי אכזבות ותיסכול. ■

סביב הכדור

מאיר ריפמן

סיפור המענקים נוסח בית"ר ת"א

בבית"ר ת"א, תפקיד ה"קפטן" הקבוצה, הוא לא רק לצורך הטלת מטבע כראשית המשחק – הרבה יותר מזה. כך לפחות מתברר, כאשר ה"קפטן" הוא, הקשר נסים כהן.

אם עד היום ידוע, ששחקנים מקבלים שכר ומענקים ממנהלי הקבוצה, הרי שבבית"ר יש חידושים. נסים כהן מבטיח ומחלק כספים לשחקנים שמצטיינים ומתמידים, לדעתו.

עד עכשיו הנהנה העיקרי היה המגן יחיאל אבן־צור.

המנהל המקצועי של בית"ר ארצי בן־יעקב, הנהיג מענק חודשי לשחקן המצטיין והיעיל. נסים כהן העיר, שבפעמיים שהוא היה הנבחר וזכה במענק כולל של 1000 ש"ח, הוא העביר את הכסף ל...אבן־צור.

אך זה עוד כלום לעומת מה שמצפה לאבן־צור, במקרה (וזה יקרה) שהקבוצה תסיים את הליגה הסדירה בין שמונה הראשונות ותופיע בפליי־אוף העליון.

מתברר שנסים כהן, הבטיח אישית לאבן־צור, שאם כך יקרה יתן לו מענק מיוחד בסך 1,000 דולר (!). עם חוזה כמו שיש לנסים כהן בבית"ר ת"א, הוא בהחלט יכול להיות נדיב. חוץ מזה: עזרה לזולת היא בנשמתו של כהן המסור.

אבל יש בבית"ר ת"א כאלו שמקבלים מענקים מיוחדים גם מארצי בן־יעקב. אחד מהם הוא הבלם הקידמי שלומי עמר הצעיר. הצטיינתו בתפקיד זה, מאז פתיחת העונה, הניעה את בן־יעקב, לפני כמה שבועות, לתת לו תמריץ מיוחד: אם חלוץ הקבוצה היריבה שעליו שומר עמר, לא יכבוש את שער בית"ר, יזכה עמר במענק מיוחד בסך 100 ש"ח.

בינתיים, מאז אף חלוץ לא כבש..

קפטן נסים כהן. תפקיד מס.2 (צילום: אליצור ראובני)

איך נגנז רעיון "הקופה המשותפת"

יו"ר מועצה אריה זייף. הוא שוכנע – ושיכנע

תחילה תיכננה ההתאחדות לכדורגל – והקבוצות אף תמכו על ההתחייבות – ש־10 אחוז מכל סכום שתקבל קבוצה בליגה הלאומית ממועצת ההימורים, בער הצלחותיה בגביע הטוטו, יועבר לקופה אחת, בהתאחדות – והכסף יועמד לרשות שתי נציגות ישראל למשחקי האינטרטוטו, לצורך הוצאות מסע המשחקים שלהן באירופה.

הכל היה טוב ויפה, עד למחזור הראשון בגביע הטוטו. מהקבוצות קוזזו עשרת האחוזים הנ"ל, אלא שאחר כך התעוררו כמה קבוצות וכראשן הפועל פ"ת.

בפנייתה להתאחדות, איימה פ"ת, שאם הכסף שקוזז לא יוחזר אליה, היא תפנה לערכאה משפטית.

בהתאחדות לא התרגשו מהאיום והיפנו את פ"ת למסמך, ההסכמה וההתחייבות שעליו חתמו נציגיה. מזכיר הפועל פ"ת, אורי קרני, עשה עוד שריר ותבע את הכסף אצל יו"ר מועצת ההימורים, אריה וייף. אצלו הוא דווקא מצא אוזן קשבת. זייף הביע התנגדות תקיפה לכך שההתאחדות תקוז 10 אחוז מן המגיע לקבוצות.

בהתאחדות קיבלו לבסוף את דרישת זייף. במחזור הראשון בגביע הטוטו קוזזו מכל קבוצה 10 אחוז, אבל אחרי שבועיים, הכסף הוחזר להן.

ההתאחדות גנזה את הרעיון – והקבוצות ייהנו ממלוא המענקים.

הפה הגדול של המאמן המצליח

מאמן מאירי. התבטאויות מדהימות. ששה "מגורשים"

הצלחה מקצועית לחוד – והתנהגות אל שחקנים לחוד.

בהפועל ר"ג (ארצית) ההפרדה הזו משמעותית מאוד כשהמדובר במאמן משה מאירי. יש שם שביעות רצון גדולה מההצלחה המקצועית שלו – ולעומת זאת התמרמרות וכעס גלוי, על היחס שהוא מגלה כלפי שחקניו.

מקצועית, אחרי שבעונה שעברה ניצלה ר"ג מירידה למבחנים ממש בדקה ה־90, הנה העונה היא תשחק, כנראה, בפליי־אוף העליון, ואף העפילה לשלב הגמר בגביע הטוטו.

ההצלחה מיטשטשת משהו, נוכח התנהגותו של מאירי כלפי השחקנים. לא עובר שבוע, שאיננו מגרש שחקן הביתה. לדברי השחקנים הדבר יוצר תסיסה, בקבוצה שהיא שקטה באופייה.

כך "עפו" אצלו לתקופות שונות ששה שחקנים: יובל נעים, דורון ביטון, אבי ברשצקי, עינב חוונגולד, צורי אוזן ודני אשכנזי. האחרון אף התנפל על מאירי והועבר לקבוצה אחרת. אוזן הושעה ולא הוחזר לקבוצה עד ראשית שבוע זה.

אבל השיא, מבחינת השחקנים וההנהלה גם יחד, אירע באוזת מאסיפות הקבוצה – אחרי סילוקו של אוזן. לדברי הנוכחים התבטא שם מאירי בצורה חריפה וטען שכשאר אימן את מכבי פ"ת ואוזן היה בקבוצה זו, היה אוזן עוזר לאפסנאי ומביא מים..

מאירי גם הזכיר שאימן במכבי רמת־עמידר ו"אתם לידם עבריינים צווארון לבן...", התבטא מאירי באוזני השחקנים שנדהמו.

לכל ברור שהיחסים בין מאירי לשחקנים מעורערים ביותר. עובדה זו לא תאפשר, כנראה, לשני הצדדים להמשיך בשידוך גם בעונה הבאה. מאירי אגב, אמר באחרונה, שטוב לו בר"ג ויעדיף להמשיך ולעבוד בה אפילו תמורת חוזה כספי הקטן כ־10 אחוזים מזה שיוצע לו בכל קבוצה אחרת, לרבות מכבי פ"ת הרוצה בו מאד. ■

איומים ערב משחק העונה בארצית

"משחק העונה" בליגה הארצית, ביום ראשון הקרוב, בין הראשונה הפועל ירושלים, לשנייה הפועל חיפה, טומן בחובו הרבה "חומר נפץ". לכולם זכור המשחק הראשון ביניהן, שנערך בחיפה שבו התנהל קרב בין החיפני אלי בן־אמו והירושלמי מאיר נחמיאס, ששיניו נשברו.

אנשי חיפה טענו בשבוע שעבר, שבן־אמו קיבל איומים על חייו בטלפון, מאוהדים ירושלמים אלמונים, שמבטיחים לחסל עמו חשבונות.

לדברי ראשי הפועל חיפה, הם אינם חוששים מהאיומים, אבל נראה שהצהרות אלו הן מן הסוג של "אחד בפה ואחד בלב..."

כדורסל +

משה לרר

ים של ידיים אחרי הנצחון על פרטיזן. שיהיה במזל. צילום: עדי אבישי.

לקראת תעודת הגמר

האזנתי לטור השבועי של טומי לפיד ביום ו' האחרון ברשת ב'. ממנו למדתי לדעת שלהיות עקבי בחיים זה מרובע ומשעמם, וכי העורך הטוב הוא זה שאינו זוכר היום מה נכתב אתמול בעתונו.

אנשים שנולדו במרכז אירופה ואשר בעורקיהם זורם דם סרבו־הונגרי, מתאפיינים, בדרך כלל, בחוש הומור. אני אוהב את ההומור של טומי, שיש בו הרבה פפריקה עם רוטב סליבוביץ'. חבל שצברים לא תמיד מבינים ונהנים ממנו.

אני חושש איפוא, שלא אצליח להתהדר היום בחוסר עקביות ובזכרון חלש. אתזור ואטען, בעקביות, שמה שכתבתי במדור זה, בשבוע שעבר – שריר, קיים וטוב גם לשבועיים הבאים. מינימום.

במשפט אחד, למי שפיספס: פרטיזן בלגראד אינה הקבוצה הטובה ביותר בבית הגמר ולפיכך אין שום סיבה בעולם שמכבי לא תנצח במשחק האחרון והקובע, בדרך לחצי הגמר בגנט, שם תפגוש שוב בפרטיזן.

★ ★ ★

השאלה האם אמנם נראה, החל מ־3 באפריל בגנט, את ארבע הקבוצות הטובות ביותר באירופה – כבר איננה רלוונטית כיום. אחרי 14 מחזורים קשים, מתישי כוחות ועצבים – מטלה שבגליל, בחיפה וגם בהפועל ת"א טרם נתנסו בה – נותרה הטבלה. ויש אומרים שפני הטבלה כפני הליגה.

וזאת אומרת:

4. מכבי ת"א 8 6 22
5. ברצלונה 7 7 21

אפשר לנהל מאבקים חריפים יותר ופחות, אפשר לקצור נצחונות ולחלק מתנות בהפסדים, הכל יתכן במסגרת הפכפכה זו. אך מה שקובע, יותר מכל, היא השורה האחרונה.

ולצורכי מכבי ת"א – "השורה אחרונה", מספרה 4.

★ ★ ★

חיטוט בפצעים שהגלידו באורח פלא, אינו משרת, במקרה זה, כל מטרה. אך אפילו נרצה לשכוח את הפסדיה של מכבי לטרייסר, אריס וברצלונה בחוץ – לא נוכל להתעלם מן הקוריוז הגדול של בית הגמר השנה.

וכי מי אתם חושבים קבע את גורל המקום הרביעי, המאבקים בין קבוצות הצמרת בינן לבין עצמן? – לא. בדרך כלל אינם קובעים.

מי שקבעה את גורל "הקו האדום" היתה דן־בוס, זו שסיימה, ולא אחר כבוד, במקום השמיני והאחרון.

במחזור השני של המשחקים (2.12.87) ניצחה דן־בוס את מכבי בהולנד, 103־102, אחרי הארכה. את חובה לאלופת ישראל פרעה רק במחזור ה־12, אחרי שלושה חדשים ושבוע (9.3.88) בנצחון ביתי, מפתיע מאוד, על ברצלונה (91־90). הלוואה ארוכת טווח מהשוק האירופי, שהשתלמה בסופו של דבר.

בתרגום: יתכן שנצחון צפוי של מכבי בהולנד כבר בראשית הדרך, היה מונע ממנה כניסה ללחץ שהיתה נתונה בו עד למחזור האחדון, ומאידך גיסא – ההחלקה של ברצלונה שם במחזור ה־12, היתה כה גורלית עד שלא ניתנה עוד לתיקון.

★ ★ ★

קבוצת מכבי ת"א דמתה העונה לחבורת נערי בית־ספר, נחשלת בלימודים בשני השלישים הראשונים של השנה, ורק לקראת השליש האחרון והקובע, משנסת מתניים – לא לפני שהמורה זימנה את הורי הילדים לשיחה ובה העמידה אותם על חומרת המצב.

השיחות היו, כנראה, "קונסטרוקטיביות מאוד", שכן זמן רב לא ראיתי את מכבי בלהט־משחק כמו ביום חמישי שעבר. היתה זו קבוצה נחושה בדעתה לנצח את המשחק הקובע ויהי מה. לעיניה חזר ברק המנצחים. וברור לי שגם קבוצה טובה מפרטיזן לא היתה מצליחה להכניע את מכבי בערב הזה.

לא עוד חמישייה אחת + מחליף לזמן קצר, כמו נגד אורתז לפני שבועיים, אלא חבורה רב־גונית, יעילה בפרקי זמן רבים. כך מוטי ארואסטי, שחזר שוב לעמדת הרכז הראשון, במקומו של חן ליפין שנפצע ברמלה כמה ימים קודם לכן, אך לא ויתר על המשחק ונכלל בהמשך; כך גם מיקי ברקוביץ', שהצבע חזר מעט לפניו החיוורים וגם מוטי דניאל, שיחד עם ברקוביץ' נתן גיבוי למשחק ההתקפה של דורון ג'מצ'י, פצוע־שריר שלא הספיק להחלים כליל עד למועד המשחק, והפעם תרם יותר להגנה.

★ ★ ★

בחידושיה המנוהגים לבקרים, מקדימה פיב"א, ההתאחדות הבין־לאומית לכדורסל, בשנות דור את שאר איגודי הספורט הבין־לאומיים. משיטת "המפסיד יוצא", שהיתה נהוגה מ־1958 עד 1976, עברה פיב"א לשיטת בית גמר מיוחדת: ליגה בהשתתפות 6 הקבוצות שזכו במקומות הראשונים בבתים המוקדמים.

שיטה זו, שהיתה נהוגה ב־11 העונות האחרונות, הורחבה העונה, לראשונה, לבית־גמר בהשתתפות 8 קבוצות ובסיומה – כינוס של ארבע הראשונות למשחקי חצי־גמר, מקום 3־4 וגמר. ואם נכונות השמועות בדבר הרחבה נוספת ל־12 קבוצות – מצפה לנו בעתיד ליגה אירופית, שתחייב את איגודי הכדורסל במדינות השונות ביבשת לקונספציה חדשה.

מכבי ת"א, הקבוצה היחידה באירופה שלא נעדרה משלבי הגמר ב־11 העונות האחרונות, הצליחה, בדקה ה־40 ממש, לשריין לעצמה מקום גם בשלבי ההכרעה במתכונת החדשה. ועתה עליה להתחיל הכל מחדש. משחק ראשון בחצי־הגמר עם פרטיזן ו...גמר מול טרייסר או שמא משחק על המקום השלישי?

הליגה האירופית השנה הוכיחה לנו שהכל פתוח, הכל אפשרי. אין פייבוריטים לא על הנייר וגם לא באולם. כל משחק – אופרה בפני עצמה.

מן העמדה האחורית, כמו סוס מירוץ שהקדים באף את מתחרהו על המקום הרביעי, תשתדל מכבי ת"א להוציא את הערמונים מן האש, במינימום כוויות.

נקווה איפוא לפסח של נצחונות.

חג שמח.

בעוד עשרה ימים יחל פליי־אוף הכדורסל – הקרב האמיתי על התואר. ההימור שלנו לא פרוע: דרבי תל־אביבי בגמר. איגוף חולוני יפתיע, אך יתקבל בהבנה. שלושת הפסדי הליגה הגבוהים של מכבי, מעידים כי השנה התקרבה הליגה למכבי ת"א – או אולי היתה זו מכבי שהתקרבה לליגה. בכל מקרה, המסקנה היא: הפעם הקרב פתוח יותר מאשר בעבר.

להפועל זו הזדמנות בלתי חוזרת, אך גם למכבי זו ההזדמנות להוכיח שוב, כמה היא מסוכנת, כשמנסים להניח אותה על הקרשים.

מי הן שמונה הגדולות בליגה הישראלית 1988, ערב הגמר־סל?

כתב: משה גורלי

מכבי ת"א:
התקרבה לליגה

ג'מצ'י (בדרבי מול דלזל). הבעיה: לחץ כבד מדי
למטה: מאמן קליין

במשחק הליגה הראשון שלה, התקשתה מכבי ת"א מול הפועל חיפה, ביד־אליהו. חיפה, כזכור, החלה להתארגן לליגה זמן קצר לפני תחילתה. במסיבת העיתונאים שלאחר המשחק נדרש רלף קליין לפשר הקשיים והודה בגילוי לב שהוא "קונה" נצחון כזה בכל משחק. ההצהרה התקבלה ע"י התקשורת בפקפוק־מה, אך התברר שהמסר של קליין נתגלה כנכון: הליגה התקרבה למכבי, ויותר מכבר אף מאיימת עליה.

במקביל התרחקה מכבי מאירופה. "הבעייה האירופית" שלה – העדר הגובה – תקפה גם לליגה. למרבית קבוצות הצמרת בארץ, עדיפות בגובה ובכוח על מכבי. במיוחד אמורים הדברים לגבי הפועל ת"א, חולון, נתניה והתיפניות. למכבי נותרו היתרונות המסורתיים בשחקני חוץ, בספסל, ביד־אליהו וברוח הקבוצתית. עם זאת, גם באלמנטים אלה ניכרת התרופפות.

התרופפות זו היא נושא למחקר מעמיק שחורג ממסגרת סקירה קצרה זו. חברו לה שחיקה מסויימת בהנהלה, אי־הצלחה ברכש (זה, מקומי, עוזר מאמן) שהגביל את האופציות שעומדות לרשות המאמן ובעיקר העובדה שמכבי מצוייה בעונת מעבר. העברת השרביט לגרעין שיוביל את הקבוצה בשנים הבאות, מלווה חריקות וצרימות שהן טבעיות, אך זוכות לתהודה תקשורתית אדירה, כיוון שמדובר במכבי והראייה היא שהקבוצה נותחה ופורשנה ככר מכל הצדדים והכיוונים, עוד לפני שהליגה ובית הגמר האירופי הגיעו למחצית דרכם.

במרבית משחקיה, וגם בנצחונותיה, לא נראתה מכבי טוב. אבד לה ה"קילינג אינסטינקט" וגם קבוצות התחתית שהריחו את "הזדקנותו" של האריה, נתנו קרבות, ולא ויתרו גם ביד־אליהו (בית"ר ת"א, למשל).

מתחילת העונה ועד לאחרונה, לא גובשה חמישייה קבועה והשחקנים שהתחלפו על הפארקט התקשו לתפקד כקבוצה. גם הלחץ שהופעל עליהם, מזקן ועד נער, להוכיח עצמם, פגם באיכות הקבוצתית שאיפיינה אותה בעבר. באחרונה מסתמנת חמישייה קבועה; גם אם זו הטובה ביותר בנמצא, עדיין לא ברור איזו תשובות יהיו לה בגנט או נגד הפועל.

שחקני המפתח לעונה זו הם: ג'מצ'י ומגי. הלחץ שמופעל על דורון ניכר לעתים במשחקו ובהתנהגותו, אך לנקודות שלו עדיין אין תחליף. קוין, בעונתו הגרועה ביותר (כינתיים), מסוגל להכריע משחקים. לכל היותר היו קטעים טובים פה ושם, לא יותר.

הפועל ת"א:
מכוכבים לצוות

הרכש שביצעה, הן במישור הזרים (איימוס וטאונס) והן במישור המקומי (דלזל, לאסוף, ארליך) הציב אתגר גדול למאמן, משה ויינקרנץ, שקיבל את ההרכב התוק והמאוזן ביותר שעמד לרשות הפועל ת"א, זה שנים. ויינקרנץ ניסה לקרס את הציפיות הגואות בזהירות אופיינית, אך המקום השני שתפסה הקבוצה אשתקד, עם הרכב טלאים מוכה פציעות, מתנוסס עדיין כהישג המינימום לשנה זו.

המטרה הראשונה היתה לגבש את הסגל הרש לצוות. דווקא בניגוד לקו זה, נותר ויינקרנץ בתחילת העונה נאמן לחמישייה קבועה, פחות או יותר, כשזולוטיקמן ולאסוף מתייבשים על הספסל. מגמה זו השתנתה בהמשך, ויחד עם רותם ארליך שאוגר דקות משחק (גם במחציות הראשונות), עומד צוות השחקנים הפעיל על שמונה.

כמו פרה שנותנת חלב ואח"כ בועטת בדלי, כך גם הפועל ת"א, שבמשחק מושלם הדיחה את מכבי כדרבי הגביע הראשון וכשהדרך להנפתו נראתה סלולה – בעטה הפועל בהישג ונבעטה החוצה בידי אליצור נתניה.

על שתי אפשרויות: א. הצוות עדיין לא מגובש ל"אימפריה" רורסנית ב. ביתי הוא מבצרי.

לרשות הפועל אופציות משחק מגוונות, המאפשרות לה להכתיב את הקצב והסגנון. היא יכולה לשחק מהר וגם לאט ומאורגן, עם שלושה גבוהים או שלושה נמוכים ולרשותה שלושה פליימקרים, לאחר שזולוטיקמן התגלה ככזה – ומוצלח (וזה היה תפקידו הראשון כילד בחיפה).

נקודת התורפה היא העדרו של מנהיג סוחף מסוגו של לארג'י. בעיה זו באה לידי ביטוי כשהקבוצה חורקת מכתינה מקצועית. או – כשנחוץ מנהיג שיטריף את הקבוצה ללחימה ומוטיוואציית־על – אין להפועל ת"א תשובה. בעיה זו מגולמת בדמותו של לינטון טאונס: כשהקבוצה במיטבה, לא ניתן לעוצרו; כשהקבוצה נעלמת, הוא נעלם עימה.

לאבן מרסר (מימין). אופציות משחק מגוונות
למטה: מרוין קסלר

החמישיה המצטיינת בכחול־לבן

עמוס פרישמן, גרב חנפלר, דורון ג'מצ'י, אמיר בינו ועופר פליישר

שחקני המפתח מלבד טאונס הם מרסר ודלזל. מרסר נהנה מהסיוע של איימוס, החולק עימו את הנטל כריבאונד ולפיכך משחקו שקט ומשופר. דלזל הוא מיזוג של נשמה וכשרון, תנאי חיוני להצלחה במרבית הקטגוריות של המשחק.

עם זאת, בנוגע לכוכבים, התרשמתי שויינקרנץ אינו שש לטפח כאלה והוא נוהג להוציא לספסל לא רק את הגרפים אלא גם את הסופר־מצליחים, כמובן כשהוא יכול להרשות זאת לעצמו.

מאמן העונה (בליגה)

אפי בירנבוים ומולי קצורין

לצד הפסר משמעותי זה ספגה הקבוצה כמה הפסדי ליגה מחוץ לאוסישקין – עובדה המלמדת

העקשנות משתלמת

קני אוראנג׳. לימוד יסודות מההתחלה
למטה: מאמן קצורין

לכאורה זה לא נראה כך, אך חולון החלה את העונה בעמדת פיגור, משמעותית למדי. לצד הציפיות שטיפחו הקהל והתקשורת (4 שחורים ומאמן אמריקני) היו לא מעט בעיות.

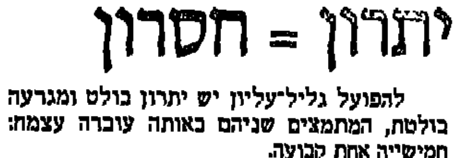
לקבוצה הצטרפו שלושה שחקנים חדשים (אוראנג׳, דאוסון וויסמן), אך הבעיה התמקדה דווקא ברכש הנוסף – המאמן מארווין קסלר. לקסלר לקח זמן ללמוד את הליגה. לא דין כפר המכביה, אוסישקין או רוממה, כדין הפורום והגארדן. והגרוע מכל: קסלר רחוק מאוד מהמנטאליות הגורסת "שישחקו הכושים לפנינו", דהיינו, אם יש שחורים – לתת להם לרוץ. קסלר לא איפשר לשחוריו, או לכל שחקן אחר בחולון, לרוץ. התחיל מבראשית וניסה ללמדם ללכת. האימונים נמשכו שעות וכללו לימוד יסודות. תחילה זה היה נורא. הבטחון ירד, ואיתו גם היכולת. אולם ההתעקשות של קסלר החלה להשתלם. החבר׳ה תפסו, סוף סוף, מה הוא רוצה מהם וחולון משחקת כדורסל – לא גדול אמנם, אבל יעיל. קשה לנצחה והגנתה היא הטובה בליגה – כיאה לקבוצה של מאמן אמריקני.

הישג נוסף של קסלר וההנהלה, הכרוך גם הוא בשיתוף פעולה: הכימיה הבלתי צפויה בין אלימלך לויסמן. השניים כמעט מאוהבים והפירגון ההדדי ביניהם נראה אמיתי, פחות או יותר. אלימלך בלט יותר, אך ויסמן, שהובא כדי לנטרל את 5־6 המשחקים שבהם אלימלך לא פוגע במשך העונה, הצדיק את משכורתו.

גם קסלר זנח חלק מהתעקשויותיו (למשל האובססיה סביב שמירה אישית. כמה ממשחקיה הטובים של הקבוצה היו כששמרה איזורית) והמעודד מכל מבחינתה: הקבוצה נמצאת עדיין לפני שיאה.

בין שחקני המפתח בולט במיוחד ג׳ו דאוסון – שביר ועדין באימונים; בלתי ניתן לעצירה במשחקים, במיוחד מתחת לסל, למרות ה־1.96 שלו. קני אוראנג׳ הוא שחקן ההגנה מספר אחד, בולט בעיקר בשמירת שמיים נקיים אך לוקה ביציבותו ונוטה לצבור עבירות בסיטונות. אלימלך הוא עדיין המלך וביום טוב משרה על הקבוצה מהירות ודיוק.

האכזבה הראשית עד כה: קהל מועט יחסית הבא להיכל בחולון. בפליי־אוף, מקווים שם, זה ישתנה
(בן כספית)

יתרון = חסרון

להפועל גליל־עליון יש יתרון בולט ומגרעה בולטת, המתמצים שניהם באותה עובדה עצמה: חמישייה אחת קבועה.

היתרון הוא בגיבוש צוות מיומן, שפועל בהרמוניה מופתית והחסרון הוא שצוות זה צפוי לשחיקה פיזית ומנטאלית, כפונקציה ללחץ שמופעל עליו, פר־משחק ולאורך העונה כולה.

לרשות הקבוצה צוות אינטליגנטי מאד ולכן קל ללמרו תרגילים. בהתקפה "בונים את הקליעה" במספר רב של מסירות, המחפשות את האיש בעמדה הטובה ביותר. הנעת הכדור היא מהירה ומיומנת הן במשחק מאורגן והן כמתפרצות. לכך אחראי ה"קו־האחורי" הטוב בליגה: פרימן, הנפלר וליף, שלישייה שמסוגלת לעשות הכל. לגבי הנפלר הרי שזו עונת הפריצה שלו, ליף הוא אחד הקלעים היציבים ביותר בליגה ופרימן משרה דמיון ווירטואוזיות על הצוות הסולידי משהו.

כשמדובר בשחקני פנים, אין לקבוצה הרבה מה להציע אלא להפתיע. עופר פליישר, מגיש המגבות בהפועל ת״א אשתקד, מקבל אשראי רב ואיננו מכזבו אותו. את ההזדמנות שנותן לו קצורין הוא נוטל בשתי ידיים ולעתים אף מטביע. פליישר חייב שיפור בסיום קליעתו, הסובלת עדיין מחוסר ליטוש בתנועת פרק היד. לגבוה השני, טרי מרטין, יד טובה מאד מחצי מרחק ומשם הוא משיג את מרבית נקודותיו.

נקודת התורפה היא כאמור הספסל הדליל. אבי מזרחי מחליף לעתים את פליישר ויאיר בן־עטר הוא הסנקציה של קצורין כלפי פרימן, ברגע שהוא מתחיל להתפרע. אולם באופן כללי אין לקבוצה אלא לסמוך על החמישייה. לעתים נרמה במהלך המשחק שעיני השחקנים והמאמן מופנות יותר מדי פעמים לעבר לוח העבירות. בענין זה, חייבים לציין, שהקבוצה פיתחה מיומנות נדירה בחלוקת עבירות פנימית שמונעת מכוכביה לצאת ב־5 עבירות. אולם, אין מה לעשות נגד העברה ששחקן שסוחב 3 ו־4 עבירות, אינו יעיל במיוחד בשמירתו.

אין מקום לציין כאן שחקני מפתח, מפני שכל אחד בחמישייה הוא כזה. ג״ע מצליחה בזכות האיזון בין החמישה, שבמקרים רבים מסיימים משחקים עם "שתי ספרות" בהתקפה. הפירגון ההדדי היא בדרגה גבוהה מהמקובל בליגה, אולי פרי ההשראה הקיבוצית.

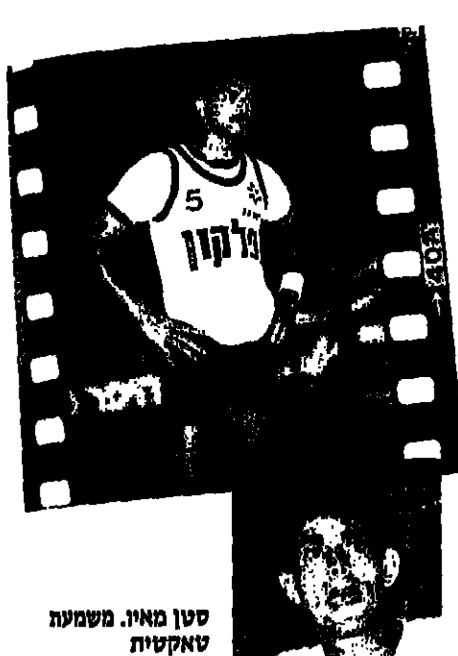

נדב הנפלד. מיומנות בהגנה, מתפרצות בהתקפה. למטה – מאמן מולי קצורין.

חמישיית הזרים

דיין פרימן, לינטון טאונס, ג׳ו דאוסון, קוין מגי, רולנד יוסטון

מכבי ר״ג:
אופי ואפי

סטן מאיו. משמעת טאקטית
למטה: מאמן בירנבוים

כל שביקשו במכבי ר״ג, לפני שהחלה העונה היה לשרוד בליגה. בעונה שעברה נותרה הקבוצה בלאומית לאחר התעלות שיא בשני משחקי חוץ מכריעים, בגבת ובחיפה נגד מכבי המקומי. כיוון שמנהליה המפוכחים של ר״ג יודעים שלא תמיד אפשר לסמוך על נסים, לא נותר להם אלא להתפלל גם העונה...

אולם, לרשות הקבוצה, כך הסתבר, כמה נכסים שהתבררו כתחליפים נאותים למדי לנסים: א. אופי; ב. אפי בירנבוים; ג. הצלחה (מזל?) ברכש הזר; ד. בית חם. כאשר נכסים אלה מתרכבים עם בסיס ישראלי איתן תוצרת בית, מתקבלת נוסחת הצלחה. למרות הניתוח הנ״ל, אין לשכוח שעדיין מדובר בהפתעה, אבל הפתעה מוגדרת תמיד על רקע הציפיות המוקדמות ומי שזורע (בדמעה) ציפיות נמוכות, קוצר (ברינה) הפתעות גדולות.

הפליי־אוף זה לא ליגה ומה שהצליח בליגה נגד הפועל ת״א ואליצור נתניה, לא בהכרח יספיק בפליי־אוף, שם סביר יותר שפוטנציאל הפער בין הקבוצות גם ימומש. הרמת־גנים, כפי שכבר הוכיחו, לא ידימו ידיים בטרם קרב ויחפשו דרכים לסגור פערים. לרעתם תעמוד העובדה שהפעם יתייחסו אליהם במלוא הרצינות והכבוד.

מבחינה מקצועית מאופיינת הקבוצה במשמעת טקטית יוצאת מהכלל. כיוון שאין לה כוכבי על, קל יותר לבירנבוים להשליט מרותו ולהפיק מחבורתו – בניד עפעף כמעט – חילופי שמירות ותרגילי התקפה.

אגב כוכבים: בעבר נהגו בר״ג לשרת צלפים כג׳מצ׳י וגורן. היום הנטל מתחלק בין מספר גדול של שחקנים המסוגלים לקחת אחריות וזריקות. לבירנבוים החיים יותר קלים וכאב הראש עובר למאמני היריב שבעבר התרכזו בדורון ואור.

הרולד קילינג פרח בסיבוב הראשון כסקנד־גארד. פציעתו של נאווי גרמה להסבתו לעמדת הרכז המגבילה את חופש התעופה והקליעה שלו לטובת הקבוצה.

מלבדו נציין כשחקני המפתח את סטן מאיו שהוא אחד השחקנים השקטים והאנטיליגנטים ביותר בליגה, אמיר כינו שדווקא בזכות גמלוניותו חסרת הטכניקה והליטוש, מצליח לגמור הרבה כדורים בפנים וליאור ארדיטי – שחקן ההגנה מספר אחד של הקבוצה – לוחם עז מצח בגדולים וחזקים ממנו, שתורם אף חלק בלתי מבוטל בהתקפה. בענין ארדיטי, מקווזות מכבי ת״א ור״ג: ר״ג חייבת תודה על ההשאלה ות״א חייבת תודה לר״ג על שהוציאה את הפוטנציאל של ליאור מהכח אל הפועל.

אליצור נתניה:
משחק של כח

חוזה ויטמן. שחקן מפתח.
למטה: מאמן שרף

אליצור נתניה עברה מטמורפוזה מקצועית, המובנת לאור השינויים הפרסונליים שחלו בה. בימי הגלובטרוטרס העליזים, התאים יוסי הררי לחניכיו כמו מיכסה לסיר. הררי, שלא שלט ברזי האנגלית, נמנע לפיכך מללמדם תרגילים מסובכים ואיפשר להם לרחף כראות עיניהם. ואמנם הסגנון הדומיננטי של הקבוצה אופיין ברכז ישראלי (דני ברכה), שהפעיל שני סילונים וירטואוזים שחומי עור (גברסון וסימס) שטסו אל היעד בגובה, במהירות ובתנאים הנוחים להם.

מגמה ושיטה זו בוטלו העונה במסגרת החילופים שבין מכבי ת״א ונתניה. סימס הלך למכבי וממנה הגיע צביקה שרף. לא רק סימס הלך, אלא גם גברסון הוסב לפליי־מייקר ובכך דוכאה חדוות משחקו. אצל שרף הנוקשה אין מקום ליוזמים יצירתיים בקרל. המשמעת הטקטית שכפה, היקשתה גם על התאקלמותו של חוזה ויטמן שחיה כלייכול בקבוצתו הקודמת, בהולנד.

מהתבססות על מהירות עברה הקבוצה להתבסס על משחק של כוח. בחמישייה שלה שלושה גבוהים, גברסון ברכה ואור גורן. הכח מתחת לסל הוא חיוני במיוחד כשגורן טווח מבחוץ, מכל מצב.

למרות היותה קבוצה של גובה וכוח, אין הגבוהים שלה נותנים את התפוקה הנדרשת מהם בהתקפה. בעיקר אמורים הדברים לגבי לוקט ופייר. נקודת תורפה זו מונעת מאליצור איזון ובמיוחד יציבות. בצירדן של נקודות האור כהעפלה לגמר גביע המדינה ונצחון חוץ על ריאל מדריד סגנית הקבוצה הפסרי ליגה מיותרים ורבים מדי.

שחקני המפתח של הקבוצה הם קלעיה ויטמן וגורן והפתעת הקבוצה – סטיב מלוביק. לויטמן יש שילוב תכונות של תנועה, כח, גובה ויד טובה ההופכים אותו לאחד משחקני האחד־על־אחד הטובים בארץ. גורן מוכיח שעדיין לא נסו ליחו וידו. על מלוביק תמיד אפשר לסמוך. אין לו כוח ל־40 דקות, אך כשהוא בפנים, הוא קולע מצויין מחצי מרחק, מסייע היטב בריבאונד ומקרין מנסיונו. שחקן ששי קלאסי.

חמישיית ה"מתאזרחים"

ג׳ונתן רלול, ברד ליף, סטיב מלוביק, לאבן פרסר, ארל ויליאמס

חוסר יציבות

מכבי חיפה מצויה בתהליך התאוששות מתחילת עונה בלתי מוצלחת. אולם זו מלווה בחוסר יציבות וחוסר יציבות, אישית וקבוצתית – וזה הדבר היציב ביותר שלה. לאחר הבסת מכבי ת״א כהפרש גדול באה תבוסת־חרפה להפועל גליל־עליון, בחצי־גמר גביע המדינה.

מכבי חיפה תרמה 4 שחקנים לנבחרת ישראל שהופיעה באליפויות אירופה וכך נפגעה הכנתה לליגה. פגיעה זו באה לידי ביטוי בפתיחה מקרטעת שגרמה לעזיבתו של המאמן יוסי הררי. במקומו בא שחקן העבר של הקבוצה חיים (איקסי) בוככינרר שלזכותו עמדה תחושת חוסר הברירה שהניבה את ההתאוששות.

לחיפה קלעי חוץ מעולים ומטרתה בבניית הסגל הייתה לאזן את המערך בכוח פנימי משופר. למגמה זו תרמו השתפרותו של פלאווארס ויכולתו של הפתעת העונה של הקבוצה, תומר שטיינהאואר. במגמה זו תיבל ג׳ו כניון שבא כנראה בלי הרבה חשק וכך גם התנהל על המגרש (עד שנשלח הביתה בשבוע שעבר) – לוזר שמרים ידיים מהר מדי. עדות לפוטנציאל האדיר שלו היא העובדה שבמהלך רביעי הוא הגיע לסגן מלכות הריבאונדרים.

גם בשורת החוץ המפוארת חלו בקיעים. עדי גורדון נפצע בתחילת העונה וכיום הוא מתאושש. גם שפע חוזר לעצמו מפציעה קשה. ארי רוונברג לעומתם מאכזב בלי סיבה. אולי בגלל הצטרפותו לפקולטה למשפטים בת״א. מכל מקום הניתוח הזה מורה על פוטנציאל קבוצתי ואישי אדיר שלא מוציא את עצמו אל הפועל מסיבות רבות ומגוונות.

את העונה הקודמת סיימה מכבי חיפה במקום ה־5. קברניטי הקבוצה ראו בכך כשלון ושינסו מתניים לקראת העונה הנוכחית. מלבד ההשקעה היקרה בבניין, סחבו מהשכנה העירונית שעמדה בפני התפוררות, את אסף ברנע ואלון אופיר, כדי לספק גיבוי ספסלי לשישיה מאוזנת להפליא של 3 גבוהים טובים ו־3 שחקני נמוכים מעולים. אלא שכאמור, התוכניות היפות עלו בינתיים על שרטון הליגה, אולם תוך תקווה שיתממשו בפליי־אוף.

שחקני המפתח, למרות הבעיות, הם עדי גורדון והגבוהים פלאווארס ושטיינהאואר. אם דורון שפע ימשיך במגמת החזרה לעצמו אין לדעת מה צפוי מהקבוצה. הבסת מכבי ת״א נותנת חומר למחשבה.

עדי גורדון. גם כיום בהתאוששות
למטה: מאמן בוכבינדר

עוף החול המריא

ניא וודס. ילד עם נסיון של מבוגר
מאמן: ורשיצקי

המצב בתחילת העונה נראה קטסטרופלי. הקבוצה עמדה לפני סירוק ועל הגוף המפרפר עטו מוצאי המציאות. ג׳ון דלול, אסף ברנע ואלון אופיר, נחטפו וגם אתי שביט ומוטי אמישה עזבו. אולם כמו עוף החול האגדי התנערה חיפה מעלפונה וחזרה למפת הליגה. וכשהפועל חיפה חוזרת, היא גם חוזרת לפליי־אוף. אמנם כרגע האחרון, כמו בשנה שעברה; אמנם בזכות הנס ברמלה (עם 4 ילדים וווברטס בהארכה) אבל המיקום הסופי לא משקף כידוע.

זאת הרבה בזכותו של איש העסקים יעקב שלזינגר, שלקח את הקבוצה לשלוש שנים. שלזינגר הורים את התקציבים החסרים ובתחילה ביקש לאכזר את הצעצוע החדש שלו בשמות כמו ג׳מצ׳י, ברקוביץ׳, זלוטיקמן וגם ברודי ובארי ליבוביץ׳ הוזכרו. אפילו ניקי גאליס נלקח בחשבון. בסוף הסתפקו בחיפה במתאזרח העבר יוברט רוברטס שנראה כתחליף דל לגווארדיה המפוארת שנטשה. אבל הכל על הנייר, כדורסל משחקים על המגרש.

על המגרש הצליחה הפועל חיפה למצות את המכסימום מהצוות שלה, המונה 6 שחקנים ברמה לאומית בלבד. המאמן וורשיצקי שקיבל קרדיט בזכות הצלחתו בעונה הקודמת הוכיח את עצמו פעם נוספת. בקבוצה נטולת ספסל חייבים להימנע בכל האפשר מעבירות, להרבות באזורית ולשחק מסודר.

ההפתעות הגדולות של חיפה העונה הם רוברטס וגיא גודס, ילד עם נסיון של מבוגר אשר החליף בהצלחה את דורון קסקי גם כשעלה מהספסל וגם כשהוזעק לחמישיה. אבנר שם־טוב ידע משחקים גדולים יותר או פחות, אבל תרומתו העיקרית היא בנשמה וכמנהיגות שהוא משקיע. שחקן שלוקח ללב ומסוגל גם לבכות אחרי הפסד.

אולם הכח העיקרי של חיפה – מתחת לסל. נתחיל בהפתעה ונמשיך בצפוי: קילפטריק וולס, ריבאונדר מעולה, שיפר את כושרו ההתקפי וגיוון בכך את תפוקתו. הצפוי, אך הראוי לציון, הוא רולנד יוסטון. זהו לדעתנו השחקן מספר אחד בליגה. בלתי ניתן לעצירה בהתקפה וכח חזק בהגנה. גדולתו ביציבותו. אפשר לסמוך על המנה שלו. כרגע הוא רביעי בטבלת הקולעים, אולם החסיר שני משחקים שלבטח היו מציבים אותו במקום השני.

קבוצות הפליי־אוף – בציונים

	1	2	3	4	5	6	7	8
הקבוצות	מכבי ת״א	הפועל ת״א	הפועל חולון	גליל עליון	מכבי ר״ג	אליצור נתניה	מכבי חיפה	הפועל חיפה
שחקני חוץ	9	9	7	9	8	7.5	8.5	7
שחקני פנים	8	8.5	8	7	8	8	7.5	8.5
ספסל	8.5	8.5	8	6	8	7	7	6
אופי	8	7.5	7.5	8	9	6.5	7	9
בית/קהל	8.5	8	8	9	8	6	7.5	8

אריה מליניאק

חזרה כללית

זה מה שתראו ביום שלישי הקרוב, בשידור מגנט, כאשר מכבי ת"א תתמודד עם פרטיזן בלגרד בחצי הגמר של גביע אירופה לאלופות 1988 ■ זה מה שנראה ביד אליהו, בחזרה הכללית לעימות הזה ■ מוזר, אבל חלק מהתרגילים של שתי הקבוצות – זהים ■ משהו מקצועי

מכבי ת"א הבטיחה מקומה בחצי גמר גביע אירופה לאלופות, בנצחון על פרטיזן. כדאי שתעיינו בתמונות שקלטה מצלמתו של עדי אבישי, ביום חמישי האחרון ביד־אליהו. זה יכול להועיל לכם מאד ביום שלישי הקרוב, כשתיצפו בשידור המשחק מגנט.

זה ישמע אולי מוזר, אבל חלק מהתרגילים שפרטיזן ומכבי משתמשות בהם – זהים. בהבדל אחד: היוגוסלאווים נעים ומניעים את הכדור בסבלנות, עד ששחקן משתחרר לקליעה. המכבים לא תמיד מסודרים את תרגילי ההתקפה וכשעושים זאת, הם לא נמשכים יותר משתיים־שלוש מסירות. מה שמפתיע הוא, שלמרות ששתי הקבוצות משתמשות באותו תרגיל ומתרגלות זאת, בכל אימון, הן לא מצליחות לבלום אותו במשחק.

שחקני פרטיזן משתמשים במשחק מסירות (passing game). כל חמשת השחקנים והכדור נמצאים בתנועה בלתי פוסקת, מבלי שהכדור יגע בריצפה אפילו פעם אחת. המטרה, ליצור מצבי קליעה לכל חמשת השחקנים, כשהכוכב היוגוסלאוי, גוראן גרבוביץ', נכנס לפעולה אחרון, לאחר הכנה ארוכה, וכאשר שומרו כבר רדום.

בתמונה הראשונה משמאל: הרכז אלכסנדר ג'ורג'ביץ' (מס. 4) מוביל את הכדור, בעוד יתר הארבעה מסתדרים על קו הבסיס ומרחיקים את שחקני ההגנה, כדי שלא יוכלו ללכוד את הכדור בדאבל־אפ. מירוסלאב פצרסקי (מס. 11) נע לעבר קו העונשין, כדי לקבל את המסירה הראשונה. המהלך האמיתי מתבצע ככדורסל המודרני, הרחק מהכדור. ולאדה דיבאץ (מס. 12) מסדר חסימה לאיבו נאקיץ' (מס. 15). גוראן גרבוביץ' (מס. 8) מרדים את וילי סימס וממתין להתפתחויות.

בתמונה השניה: ג'ורג'ביץ' מוסר לפצרסקי, ונאקיץ' מדביק את שומרו, דורון ג'מצ'י, על החסימה של דיבאץ', וחותך לסל. גרבוביץ' – ממתין בצד ימין.

בתמונה השלישית: למרות שנאקיץ' הצליח להשתחרר מג'מצ'י, מעדיף פצרסקי (עם הכדור) לא להסתכן במסירה לנאקיץ' והתרגיל נמשך. ג'ורג'ביץ' יורד לחסום לדיבאץ, ונאקיץ' שלא קיבל את הכדור, ממשיך למשימה הבאה שלו: הצבת חסימה לגרבוביץ'. (עדיין בהמתנה).

אם לא הבנתם, כאשר צפיתם בשידור הטלוויזיה, איך גרבוביץ' מקבל כדור אחר כדור, כשהוא חופשי תחת הסל – כך בדיוק זה קורה: התרגיל נמשך לכיוון השני (בתמונה הרביעית). גרבוביץ' מחכה שנאקיץ' יציב חסימה מאחורי גבו של סימס, וברגע שהכדור מגיע לדיבאץ (שעלה לקו העונשין בצד הנגדי) – הוא זז סוף־סוף ממקומו.

לדיבאץ' עם הכדור (בתמונה המרכזית), כמה אפשרויות לסיים את התרגיל: הראשונה, למסור לגרבוביץ' שחותך תחת הסל. השניה למסור לנאקיץ', שנעזר בחסימה של פצרסקי כדי להשתחרר לקליעה ממרחק. האפשרות השלישית – למסור שמאלה לג'ורג'ביץ' שהשתחרר ממוטי ארואסטי.

מולם של המכבים שיחק להם הפעם. דיבאץ' ויתר על שלוש אפשרויות לזריקות נוחות והעדיף את הגרועה מכולן: אחד על אחד מול קן בארלו, כאשר הוא מוקף בשלושה מכבים (ארואסטי ומגי עוזרים לבארלו) וזריקה ממצב קשה.

מקרא:
תנועת שחקן
תנועת כדור
קליעה לסל
חסימה

צילום: עדי אבישי

[illegible]

גם כשהוא שותק – הפה שלו עובד שעות נוספות ■ הגיל עשה משהו לשלום אביטן, הגדול מכולם (ההגדרה שלו, כמובן); הוא התמתן במשהו, התעדן. אולי זו גם החוויה המפוקפקת עם אשדוד, בליגה א' ■ עכשיו הוא בעניין משחק הפרישה לכבודו, שהוא טוען שעומד לצאת לאור בקרוב, אחר־כך עולות המחשבות על ניהול. שפיגלר, אגב, נראה לו פרטנר הולם ■ ועכשיו לסקופ: שלום אביטן מדבר בפעם הראשונה על פרישה סופית ומוחלטת! אכן סקופ

אביעד פוהורילס

אם תשחק הפועל באר־שבע באיצטדיון, יגיעו לשם 4,000 איש, פלוס מינוס. אם יבוא שלום אביטן וישחק סטנגה עם עצמו, או אפילו יבעט פנדל וירוץ לתפוס את הכדורים, יבואו 8,000. כך מספרים אנשים חכמים בבאר־שבע. זה אולי סיפור, אבל בכל אגדה אפשר למצוא מעט אמת. שלום אביטן, בשיחה לשבועספורט, מדבר לראשונה – בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים – על פרישה סופית מקריירה פעילה כשחקן כדורגל.

"עוד תהיה הזדמנות ל־17 אלף איש לבוא ולראות אותי החורש במשחק הפרידה מול כוכבי הליגה הישראלית, אבל זהו. אני בטוח שאחרי המשחק יבקשו ממני רכים לחזור. אני לא אחזור".

– שמענו אותך טוב, שלום?

"כן, אביטן הוא עכשיו ילד טוב באר־שבע". חסרה לו רק כיפה סרוגה על הראש, כדי שנקרא לו אפילו בחור מצוין. אביטן, 36, לא צריך כיפה כדי להיות שלם עם עצמו והאמונה שלו.

אחרי כל הריבים שלו עם האנשים בהפועל באר־שבע, ואחרי תשוטטות המביכה בליגה א', כל הדברים האלה מאחוריו. משנה תדמית, נותן הזדמנות לכאלה שפעם אפילו לא היה מתאמץ לפתוח עליהם פה "אביטני". הוא מצידו מניח לפניו דף לבן, נקי.

מגרשי ליגה א' – מסלול מכשולים למטיילים נועזים...

"הסיפור עם הפועל אשדוד היה חישוב פיננסי. חשבתי שבליגה א' יש כדורגל. נתקלתי במגרשים שנראים כמו וואדי. מסלול קשה אפילו למטיילים בהגנת הטבע. בוץ, אבנים, ובעיקר – מתחזים שקוראים לעצמם שחקני כדורגל. תפסתי את עצמי ואמרתי, שלום מה אתה עושה פה. אתה לא מבין אותם, הם לא מבינים אותך. טעיתי כשחשבתי שאוכל להשתלב עם "אינדיאנים" ומתחזים. לדעתי, צריך לסגור את ליגות א', ב' ד"ג', ולפתוח ליגה אחת עם כשרונות מכל הליגות האלה, את כל השאר אפשר לשלוח לעבוד בתנובה"...

את התקופה הנוכחית הוא מגדיר כמוזרה. "גם הטובים, הגיע זמנם לפרוש. זהו רגע כואב מאוד, אבל החיים נמשכים ויש עיסוקים אחרים".

אביטן, מיושב מתמיד, נמנע מלשלוף. יודע שזה מאוד לא בריא לירות, כשהרגליים הם כבר לא כלי־העבודה שלך. השאיפה, הרצון, החלום שלו לחזור לבאר־שבע כמנג'ר. "יש לי המון מה לתרום מבחינה מקצועית, לא פוליטית. הרצון שלי הוא שהחניכים שלי ישאפו להגיע לפחות לרמה שלי, ויגיעו לסיפוק שבו אני זכיתי. בבאר־שבע אין היום אף אחד שממש נהנה לשחק, כי אין לו ממה ליהנות. לא יעזור לאף אחד שום דבר. אני מסוג השחקנים שאלפי אוהדים חיכו כל השבוע כדי לראות אותם בשבת. מבחינה פיננסית, הייתי חשוב מאוד לקבוצה. אפשר לעבור על כולם, רק לא על הקהל. כשאני שיחקתי הגיעו גם 17 אלף איש למשחקים של באר־שבע, 8,000 מהם באו בגללי, וזה אני אומר מתוך צניעות. מי שמטיל ספק במה שאני אומר, יכול לבוא ולהיווכח בכך במשחק הפרידה ממני, שם יראה כמה קהל יבוא".

– גם היום, בלעדיך, אפשר לצפות שהאיצטדיון יהיה מלא?

"לא, הקהל של באר־שבע הוא קהל נפלא, אבל הוא גם אינטליגנטי. עליו קשה לעבוד. הקהל הוא מדד להצלחה. באר־שבע זו עיר עם הפוטנציאל הגדול ביותר בארץ. אני לא מכיר עיר אחרת שבה יש 2,000 ילדים בבי"ס לכדורגל, מלבד אגודות הספורט. אם לא גדלים כל תקופה שניים־שלושה אביטנים, אז כנראה אנחנו בבעיה.

"מגיל צעיר, כל הגישה בכדורגל שלנו רקובה: השחקנים מתפתחים עייפים, חיוורים ועצלים. בחור בגיל 17 בא למגרש עם מכונית מזאבא, ועם חולצה ב־100 דולר, איזור אמביציה יכולה להיות לו.

...היפסק המעורבות הפוליטית. מה כל העסקנים האלה, מילצ'ן שמילצ'ן יכולים, בגיל 60 או 70, לעזור לכדורגל שלנו. האנשים האלה הם עסקנים במכבי והפועל, מאותה שנה שהמציאו את הכדורגל. חוץ מזה שהם מתנגדים שמכבי ישחקו נגד הפועל, ושבית"ר תשחק נגד גרמנים, הם לא עושים כלום. למה שלא יהיה כאן משרד ספורט כמו בדנמרק? גם שם, לפני עשר שנים, לא ידעו. בכלל שיש משחק כזה. תראה איפה הם היום ואיפה אנחנו; משחקים בשעות מוזרות בלילה נגד טייוואן וניו־זילנד. צריך להפסיק לנהל את הכדורגל הישראלי במדרגות של ההתאחדות".

אביטן, מעין יהושע פרץ של הכדורגל. כמו שזה סגר את אשדוד, כך הוא פתח את באר־שבע. אחר־כך, כמוהו, נעלם. עכשיו הוא רוצה לחזור.

"באר־שבע הפסידה את אביטן בשל עניין פוליטי ולא מקצועי טהור; מזכיר המועצה, בנץ

בתקופה שלנו ירקנו דם, ומי שהיה שווה – חי בכבוד". אביטן מתפנה לצטט את פלה, אחד הבודדים, לדעתו, שעלה עליו ביכולתו: "כדורגל נועד לעניים, ודרך הכדורגל מתעשרים. אם הילד בא עם מכונית לאימון, אין לו שאיפה להרוויח, להתאמץ. אם הכל בא בקלות – הכל זה ביזבוז זמן".

אביטן מודה כי טעה לא פעם בהתנהגותו, ובחריגות משמעת שהסתיימו בסטירות־לחי מצלצלות לאחד ולאיומים על אחר, אבל מוסיף: "ב־15 השנים ששיחקתי בקבוצה הבוגרת, הורחקתי שלוש פעמים, ממוצע של פעם בחמש שנים. זה כל־כך נורא? ובכלל, הוא מוסיף: כדורגל זה משחק ומקצוע אגרסיווי, שנועד לבחורים אגרסיוויים. אין פה מקום לבחורים טובים; להם יש אפשרויות אחרות להצליח. בכדורגל חייבים פה גדול, רצון עצום להשקיע ולהצליח, וקשיחות. לי כל הדברים האלה לא חסרו".

אצלו הכדורגל בא תמיד לפני הכל. מה זה הכלז לפני ההורים, לפני המשפחה. "כל כולי הייתי חושב ומדבר כדורגל. גם כשהייתי ישן".

על הכדורגל הישראלי יש לו ספר לכתוב. בינתיים הוא מנדב לומר ש"שחקן בארץ לא מקבל אפשרויות להתקדם, ללמוד ולהצליח. ההתאחדות טועה בשיטה שלה. ההובבנות הורסת את השחקנים. לא מבינים כאן שלכדורגל יש רק מספר שנים מוגבל למצות את עצמו. בגיל 35 הוא צריך לפנות את מקומו. אם הוא לא ניצל את הזמן, אין לו לחם לאכול. זה לא כמו אדם רגיל, שיש לו מקצוע, ויכול לעבוד עד גיל 65. צריך להביא שני זרים לכל קבוצה, ללמוד מהם. גם מכבי תל־אביב בכדורסל היתה אפורה, לפני שידעו איך כותבים 'אולסי פרי'. יהיה נבון מצידם של הפוליטיקאים למצוא פתרון לשטחים, במקום למצוא פתרון לכדורגל. צריכה כרמל, שם רגל להמשך דרכי בבאר־שבע. בגלל יחסים לא תקינים ביני ובינו, כל העיר סובלת. הוא חיפש נקמה אישית ומצא אותה בספורט. עוד נגיע למצב שאם יהיה ראש עיר, ועוכרת אחת לא תגיד לו בוקר טוב, בעלה יפוטר למחרת". אביטן רוצה לחזור, "נגמרו המלחמות". הוא רוצה לראות לצידו את אלי ז'ינו, היו"ר היום – "האיש היחיד שתורם היום לקבוצה בלי קשר לנסים בכר. ז'ינו הוא לא פוליטיקאי. הוא איש פיננסי ושחקן עבר. אבל גם הוא לבדו לא יכול לחולל נפלאות".

החלום של שלום הוא לראות את השלישיה – ז'ינו, אביטן, ומוטל'ה שפיגלר – כצוות מקצועי בבאר־שבע. "הייתי רוצה גם את ג'ורא שפיגל, אבל אני ריאלי. לגבי מוטל'ה, זה אפשרי. צריך לשלם, ובכסף גם מתים אפשר להביא. למרתי הרבה מהטעויות שלי. אני ישר, לא מטייח. מי שיגיע לו – ישחק. אצלי ישחקו השחקנים הטובים ביותר, ולא הכחורים המטובים ביותר. אותו דבר בנושא המשכורות. נסתכל ב"תיק" של השחקן, ברקורד שלו, בתרומה שלו. שחקן לא יבוא בדרישות לקבוצה, הקבוצה תדרוש ממנו. זו השיטה. צריך לתת קרדיט לצוות שיעבוד ארבע שנים, אפילו שמונה שנים. סבלנות היא מילת מפתח. מה שבטוח, גם אם הקבוצה תפסיד עשרה משחקים ברציפות, המאמן לא יעוף".

על הפועל של באר־שבע של היום: "יש שחקנים טובים עם פוטנציאל וכישרון. יש לה את הכלים להתמודד כל שנה על אליפות. אם היא לא מגיעה לזה, צריך לבדוק את הסיבות. עם ניהול יותר רציני ועם תודעה עמוקה אצל השחקנים, דברים יזוזו. המנהלים צריכים להתייחס לשחקנים כפי שהם מצפים שיתייחסו אליהם. צריך לשלם בזמן, וצריך להעניש בזמן. צריך לעזוב את החשבונות הקטנים, ולחשוב איך להצעיד קדימה את הקבוצה למקום הראשון. אם הפועל תל־אביב במקום השני עם שחקנים אלמוניים, משהו כאן לא בסדר".

הנבחרת? כן, זה נכון. העיתונות אשמה

את הנבחרת והעיתונות הוא משלב יחד. "העיתונות אשמה לגמרי ששחקנים כמו שמעונוב, איוניר ואייזנברג נמצאים באוסטרליה, וארמלי, יגאל מנחם, פיזנטי ושירזי יושבים פה. אותי לא מעניין התמוס של "פיזה", ולא איכפת לי הפשעים של שירזי. ההתאחרות פשעה שהוא יתבייש, אבל אם הוא טוב, הוא חייב לנסוע. בכדורגל אין יותר מדי קדושים; לוקחים את אלה שיודעים לשחק, לא את המנומסים. הקליקות פה נראות לעין. כששיחקתי בהפועל תל־אביב בעונת האליפות, היו שמונה שחקנים בנבחרת. באר־שבע, בתקופת האליפות שלה היתה טובה פי חמישים מהפועל תל־אביב, ואז היו לה שני שחקנים שבקושי ישבו על ספסל הנבחרת. היום, אם באר־שבע תחזור לפיסגה, לא יוכלו להתעלם. עברו הזמנים שמבאר־שבע נסעו רק כדי לסתוב מזוודות לאחרים". והנקודה של באר־שבע בנבחרת? "אפרים דוידי לא יכול לשחק בנבחרת. לעומת זאת, את אילוז הייתי שולח בשקט. הוא עולה בהרבה על שמעונוב. כל מי שמבין – יודע. אבל מחוץ בכלל לא יודע איך אילוז נראה".

אביטן לא מרפה מהעיתונות ועובר לאלי אוחנה: "אם יתמיד, יוכל להיות גם כדורגלן העונה. יש לו את כל הנתונים. סיפור היריקה היה מכוער, אך הוצא מכל פרופורציות. כשאבי כהן סטר לחי קרייס, והטלוויזיה היתה במגרש, אפילו לא הזכירו את הסיפור ב"מבט ספורט", מה שמוכיח שאם להיוולד כדורגלן, אז לא בישראל; ואם כבר בישראל, אז רק בתל־אביב".

שלום אביטן מודל 88'. הפה הגדול מפתיע בערך כמו מוחמר עלי היום. ■

[illegible]
שרון, רפול, וקהלני...

"תיאטרון? לא הייתי אף פעם, אפילו לא בבאר־שבע. שלחו לי פעם הזמנה זוגית, מצטער שלא הלכתי. אין בבאר־שבע מודעות לתיאטרון. במירה מסויימת שחקנים בתיאטרון הם כמו שחקני כדורגל. צריך יחסי־ציבור. אם הסקייטלנר מפורסם יותר מהתיאטרון, זו בעיה. אני צריך ללכת לשם".

"מוסיקה – מזרחית. בעיני הטובה ביותר. זה עניין של טעם; אני מכבד מאוד את אלה שאוהבים מוסיקה קלאסית. כל אחד והטעם שלו".

- "לכדורגל שלנו יש שיניים, אבל תרופא שיניים שלו (מיחיץ) הוא אפילו לא אחות"...
- "את מי לא היית שולח לאוקיאניה? אם אני אתן רשימה, ישאר רק בנגרוי; כי מיחיץ יחזור עם דינאמו זאגרב ליוגוסלאוויה"...
- "אם הייתי נולד בתל־אביב, הייתי צריך להשקיע 20 אחוז ממה שהשקעתי בבאר־שבע, והייתי מגיע רחוק יותר"...
- על האימונים בהפועל באר־שבע היום. "מלמרים אותם כל הזמן להוציא 'אאוטים' תגיד, במכבי ת"א כדורסל משחקים קט־רגל לפני כל משחק?"...
- מעצבן אותו – "כששחקן אומר שלא הצליח להשתחרר מעבודה לאימון. הכדורגל בעדיפות שניה. אצלי אף שחקן לא יעבוד"...
- פוליטיקה. אם הייתם מבולבלים עד עכשיו בפתרונות הפוליטיים, אביטן לא יעזור לכם: "צריך למצוא פתרון מדיני. לא צריך את השטחים, רק כאב ראש". מי המנהיגים האייבוריסטים שלו? "רפול, שרון, וקהלני". הבנתם את הקשר? גם לשלום קשה להסביר...
- שופט אהוד – "מנחם אשכנזי. הגדול מכולם. רציני, נעים".

3 נקודות

ברוריה ביגמן

יעקב ברוך (עם רעייתו רונית). "מספיקים שני אימונים בשבוע" (צילום: שמואל רחמני)

לראשונה מאז 13 שנה, נעדר יעקב ברוך (28) מאליפות ישראל בג'ודו, שהיתה בשבת. לפני כששה חודשים התרוצצו במוחו הירהורי פרישה – וכשבת מימש אותם.

ברוך, 10 תארי אליפות ישראל, היה בין שלושה המועמדים לאולימפיארת לוס־אנג'לס. "אך משיקולים פוליטיים, נשארתי בבית", הוא אומר. התוצאה: "נשברתי – ומג'ודקא שמתאמן כמקצוען פעמיים־שלוש ביום, ללא שכר של מקצוען, צימצמתי לשלושה אימונים בשבוע". משהבחין באחרונה שלא מימש את ציפיותיו בהישגים הבינלאומיים והעריך שלא יצליח לרכוש את הכרטיס לסיאול – פרש מפעילות תחרותית.

"אינני אוהב לעשות חצי עבודה. בארץ, כדי להיות אלוף מספיקים שני אימונים בשבוע – כיוון שגם בעוד שבע שנים לא יהיו לי יורשים, כפי שאין גם לארי קואז שפרש ומשה פונטי".

ברוך נשוי לרונית, בעלת עבר לאומי בכדורעף (הפועל רמת־אביב) ובשחיה. בקרוב תסיים לימודיה במיכללה למורים לחינוך גופני ותעזור לבעלה בפיתוח רשת מועדוני הספורט "ספארטא" שבה הוא שותף.

• • •

יום פינוק לאלופות

ענת הרשקו. "בדרך כלל אין לי זמן לקרמים..." (צילום: צביקי עשת)

הספורטאיות הבכירות של ישראל במיגוון עשיר של ענפים נהנו מיום פינוק וזכו לייעוץ בנושאי אופנה, איפור, עיצוב שיער, קוסמטיקה והתאמת צבעים, כאירוע מצולם שנערך ב"מולה סנטר" בת"א.

היו שם אלופות ישראל רויטל שרון (התעמלות), יעל ארד (ג'ודו), זהבה שמואלי (מרתון), לידיה חתואל (סיף) אורית קלודני (400 מ') והכדורסלניות: רונית שרף, ענת דרייגור, אורלי גרוסמן ואושרה קנציפולסקי, והכדורעפנית ענת הרשקו.

הרשקו (בצילום), קפטן נבחרת הנשים של ישראל והאלופה הפועל בת־ים נהנתה מאד: "זה היה חידוש מרענן לגבי. הכדורעף גוזל ממני כל כך הרבה זמן, שאין לי זמן להתפנק בגינוני נשים. בין אימון לאימון אין זמן להתמרח בקרמים. דווקא הייתי רוצה לפנק עצמי קצת...".

• • •

שבוע שכולו מסיבות

ענת דרייגור (משמאל) עם הפרחים ואורלי גרוסמן (צילום: עדי אבישי)

השבוע האחרון היה שבוע שכולו מסיבות וחגיגות. זה החל בחתונתם של אלופי טניס השולחן, "הזוג המלכותי" איריס כרמי (תשעה כתרים, עד כה, ברציפות) ומנחם שטיין (אלוף לשעבר) ונמשך בארוחה המשותפת כ"סינית האדומה" של נבחרת הנשים בכדורסל, המתכוננת לאליפות אירופה דרג ב', במאי, באיטליה. בחודש הקרוב יתמודדו הכדורסלניות בטורניר בצרפת שבו תשתתף גם סין. האירוע החגיגי נוצל למסיבת יום ההולדת ה־28 של קפטן הנבחרת, ענת דרייגור.

אותו ערב הודה גם איגוד הכדורסל, אף הוא בארוחה סינית ב"מועדון" של רפי שאולי, לשחקני הנבחרת שכשלה בהשגת הכרטיס לאליפות העולם דרגה ב'. יו"ר האיגוד, מני וייצמן, סיפר כי אם בנבחרות הלאומיות האחרות שלנו מדברים על מענקים לשחקנים, בנבחרת הכדורסל היה צריך לטפל בשמירה על מקומות העבודה של השחקנים שיצאו לחו"ל לאימונים ולמשחקים, פעמים כה רבות בשנתיים וחצי האחרונות.

וזה לא הכל: משה ויינקרנץ, מאמן כדורסלני הפועל ת"א חגג את טקס הברית של בנו, יעקב. רוב אורחיו היו כמובן אנשי כדורסל וביניהם לא רק שחקניו ומנהליו, גם נציגי מכבי ת"א אמנון אבידן, אריה ברנוביץ' וכמעט לקראת הסיום הגיע גם היו"ר, שמעון מזרחי. מבין שחקני מכבי ת"א היו שם קוין מגי, מוטי ארואסטי ומיקי ברקוביץ', שנשק לאב המאושר. המאמן היחיד שהגיע היה צבי שרף, לצידו עבד ויינקרנץ במכבי ת"א ובנבחרת.

בין המתנות שקיבל בעל השמחה, היתה המחאה פתוחה ומכתב אישי של מנהל הפועל ת"א, ידידיה רפפורט. בין היתר כתב שם: שהסכום שיכתב (בהמחאה) לא יעלה על 22 ש"ח – מחוסר תקציב... כן ביקש שעוד בטרם יגיע הנימול למצוות, תזכה הפועל באליפות וכיהודי כשר – שיקבל מאביו חינוך "אדום".

• • •

כושר לשיר

צבי לוצקי על אופני הכושר (צילום: גדי אברמוביץ')

הפועל ת"א עדיין חוגגת את נצחונה בדרבי הכדורסל. חבר ההנהלה, צבי לוצקי שהבטיח ערב המשחק ארוחה סינית כיד המלך, אם הקבוצה תנצח, מימש את ההבטחה השבוע, במסעדת "לוטוס" שבעליה, קובי טריביטש הוא אוחז מושבע של... מכבי, אבל גם ה"מכביסט" היחיד שרכש מנויי כבוד (1000 ש"ח) למשחקי ה"אדומים".

באירוע חגג לוצקי יום הולדת 47 וקיבל במתנה אופני כושר, עליהם נדרש להדגים "נסיעה" בבגדים האדומים של הפועל ת"א.

בהשראת הזמר גבי ברלין ובעקבות הרבה ויסקי וקוניאק, נקרקאו כל חברי ההנהלה למיקרופון לשיר בצמדים ושלשות עם ברלין, משירי ארץ ישראל. ■

יש עתיד

הפועל אלון גבעתיים. כורעים מימין: לירון מלצר, ירון קנטי, שני פילה, סער פיין, גל שובל וגבי אטל. עומדים: שלומי מלכה, אבי חסידי, יצחק לילך, ליעד לוי, דוד גורפינקל, רמי הדר (מאמן). (צילם: הנדס אנגלסמן)

פיצוץ בדרבי הקטן

ועדת המשמעת קנסה את מכבי ת"א וגם קבעה לה הפסד טכני על פיצוץ משחקה עם בית"ר ת"א במחוז דן ■ במחוז הנגב: רביבים איבדה את הבכורה

צבי גלפרין

הפעם נתמקד מעט בבעיות משמעת. כמה אירועים חריגים הובאו באחרונה לדיון בועדת המשמעת של איגוד הכדורסל, שם נפסקו כמה עונשים בולטים.

האירוע המרכזי היה במחוז דן, במשחק בין אלופת החורף בית"ר ת"א לבין קבוצת הצמרת מכבי ת"א רמת אביב. השופטים נאלצו להפסיק את ההתמודדות, 4 דקות לפני הסיום כאשר בית"ר הוליכה 36–45. בדו"ח שהוגש נאמר כי קהל אוהדי מכבי התפרץ למגרש והפריע למהלך התקין של המשחק. דייני ועדת המשמעת מצאו את קהל מכבי אשם בהפסקת המשחק והמאמן יצחק רהב הוענש בהרחקה לשבועיים על תנאי. השחקן מור אשכנזי הורחק לשבועיים בפועל על העלבת השופטים. בית"ר ת"א זכתה בנצחון טכני שהגביר סיכוייה לזכות בתואר.

עוד מהחלטות ועדת המשמעת:

רמת ישראל (דן) הורשעה בהתנהגות בלתי הולמת של אוהדיה ונקנסה ב־150 ש"ח; אילת השחר (צפון) נקנסה ב־200 ש"ח על התנהגות בלתי ספורטיבית של אוהדיה; אופקים וגת (דרום ב') נקנסו ב־200 ש"ח כ"א ותוצאת המשחק ביניהן נקבעה כ־0–0 ללא נקודות; מכבי חיפה/כפר גלים נקנסה כ־300 ש"ח ובהפסד טכני על אי הכנת מגרש.

ועכשיו למשחקים.

הפועל רביבים (מחוז הנגב) איבדה את מקומה הראשון לאחר שהפסידה לאשכול 41–46. יתר התוצאות כפי שקיבלנו מאיגוד הכדורסל:

• גליל עליון: רמות נפתלי רישון התפרקה וכל משחקיה נקבעו כ־0–2.

• מפרץ: מכבי כרמיאל – בני ביאליק 44–55.

• ת"א ב': ערן פ"ת – שמואל קרית אונו 33–86, הפועל ת"א – מכבי ת"א 42–46.

• מרכז: מכבי מרכז ת"א – יהוד 21–38.

• שורק: גבעת ברנר – נען 48–33, נס ציונה – מכבי רחובות 36–51, עירוני רחובות – נצר סירני 68–69, רימון ראשל"צ – סלע ראשל"צ 45–41, רימון ראשל"צ – אריה ראשל"צ 26–46, הפועל ראשל"צ – רימון ראשל"צ 44–47, הפועל ראשל"צ – כפר גבירול 23–60, אריה נס ציונה – כפר גבירול 60–64, נס ציונה – כפר גבירול 12–60.

• ירושלים: מכבי י־ם – גוש עציון 14–90, מכבי י־ם – מטה יהודה 82–24, גולן י־ם – בית"ר י־ם 95–21, אס"א י־ם – גוש עציון 24–48, הפועל י־ם – אס"א י־ם 47–60, אליצור י־ם – עוזיאל י־ם 20–73, אליצור י־ם – בית"ר י־ם 30–61.

• דרום א': באר טוביה – אשדוד 28–55, הפועל אשדוד – אליצור אשקלון 41–57, אשדוד – אליצור יבנה 44–50, אליצור אשקלון – מכבי גדרה 30–59, כוכב מיכאל – בילו גדרה 17–46, כוכב מיכאל – בניה 48–22, גדרות – בילו גדרה 20–49, אשקלון – מכבי גדרה 20–49, באר טוביה – אליצור יבנה 38–66.

• דרום ב': גפן שער הנגב – בארי 8–67, בני"ש משמר הנגב – נתיבות 30–68, עירוני קרית גת – אופקים 58–61, גת – זית שער הנגב 24–62, נתיבות – אשכול צפון 34–51.

• נגב: אשכול – חבל אילות 37–34, רביבים – תמר ערד 19–56, הפועל ב"ש – עומר 36–83, הפועל ב"ש – מכבי ב"ש 27–41, עומר עומרים – בני"ש חצרים 45–60, ערד – רמת הנגב 35–46, אליצור דימונה – מכבי ב"ש 42–74. ■

ספורטאי מארס: השחיינית אוואנס

האמריקנית ג'אנט אוואנס היא ספורטאית החודש שלנו, תודות לשני שיאי העולם שלה בשחיה ב־800 (8:17.12) וב־1500 מטר (15:52.10). אירועים מרכזיים נוספים במארס, היו:

• ספורט החורף: השוייצים צורבריגן (גברים) ופיגיני (נשים) ניצחו ב"פרס הגדול" האלפיני (גלישה במורד וסלאלומים). ויט (מז"ג) ובויטאנו (ארה"ב) זכו גם כתארים העולמיים בהחלקה אמנותית וקאניה (מז"ג) באליפות העולם הכוללת בהחלקה מהירה.

• כדורסל: לימוז' זכתה בגביע אירופה למחזיקות (בגמר מול ברלונה 96–89 בהארכה); ריאל מדריד בקוראץ' (102–89 ו־93–94 בגמר מול ציבונה). פרימיג'י ויצ'נצה, בגביע האלופות לנשים (70–64 נגד דינאמו נובוסיבירסק) ודינאמו קייב – ברונקטי (100–83 נגד דבורה מילאנו).

• שחיה: הסובייטי פוליאנסקי שיפר פעמיים את שיא העולם ב־100 גב, עד 55.16. שיאים גם לפולני ווידאט (3:47.38 ב־400 חופשי) ולאמריקני ג'גר (22.23 ב־50 חופשי).

• אתלטיקה: אנגוגי (קניה) זכה בשלישית באליפות העולם במירוץ שדה והנורווגית קריסטיאנסן במירוץ לנשים ובאליפות הכבישים ל־15 ק"מ. באליפות אירופה באולם: 4 נצחונות למז"ג.

• איגרוף: טייסון נזקק ל־5:54 דקות מול טאבס להגן על תוארו העולמי בכבד.

• משקולות: שיאי עולם ברחיקה לסובייטי פופוב (עד 100 ק"ג – 242.5 ק"ג) ולבולגרי בוטב (עד 110 – 250 ק"ג).

• אופניים: האירי קלי ניצח במירוץ פאריס – ניס, והצרפתי פיניון, במילאנו – סאן־רמו.

• סייף: הצרפתי קונסיאנס זכה ב"גביע רומל". מועדון "טאובר" (מע"ג) בגביע אירופה הקבוצתי.

• טניס שולחן: התארים האירופים לשוודי אפלגרן ולסובייטית בולאטובה.

• ראגבי: ויילס וצרפת ניצחו יחד ב"5 האומות".

• טניס: וילאנדר (שוודיה) וגראף (מע"ג) זכו בטורניר קי־ביסקיין.

דוד אייגר

שישו שכטמן

בחזרה לליגה

לאחר חמישה שבועות של גביע הטוטו, אנו חוזרים השבוע לטוטו הלי־גה. למרות מיעוט הצופים במגרשים, הרי שבטוטו לא היה מיתון: בחמשה השבועות של אוקיאניה נשלחו למעלה מ־30 מיליון טורים והטוטו חילק כ־7 מיליון ש"ח בפרסים. הספורט נהנה מכ־5 מיליון.

משחקי גביע הטוטו נתנו תמונה מסויימת על מצב הקבוצות. אבל לקר־את חידוש הליגה, הנה תזכורת – תוצ־אות המחזור האחרון ב"לאומית": שמ־שון – מכבי חיפה 1–0, מכבי נתניה – מכבי פ"ת 1–0, הפועל ת"א – מכבי ת"א 1–1, הפועל פ"ת – לוד 4–0, באר שבע – בית"ר ירושלים 0–0, בני יהו־דה – חולון 0–0, כפ"ס – בית"ר ת"א 1–1. ובליגה הארצית: הפועל ירושלים – מכבי יבנה 1–0, שעריים – בית"ר נתניה 2–0, הפועל ר"ג – מכבי יפו 2–0, הפועל יהוד – הפועל עכו 2–0, בת ים – חדרה 2–2, הפועל חדרה – הפועל טבריה 1–2, עמידר – הכח 3–0.

כדאי לזכור: לראשונה בטוטו יי־ערכו המשחקים ביום א'.

תחזית למחזור 31 בטוטו

מחזור 22 בליגות

1. **מכבי חיפה – הפועל כפ"ס.** נותרו שלושה מחזורים לסיום הליגה הרגילה והכושר הטוב שמגלה מכבי חיפה באחרונה, יספיק לה כנראה כדי להיכנס לפליי־אוף העליון. כפ"ס המ־אוכזבת מגביע הטוטו, תחזור הביתה ללא נקודות. 1.

2. **הפועל ת"א – מכבי נתניה.** אולי שכחתם, אבל מדובר בעימות נה־דר בין הראשונה לשניה ונצחון נתניי־תי יבטיח לה את ראשות הליגה. משו־לש אמיתי.

3. **מכבי ת"א – בני יהודה.** קשה לצפות מה תעשה מכבי (ממש כבכ־דורסל). "מריח" תיקו, אבל שום תוצ־אה לא תפתיע. (0–0 בסיבוב הראשון).

4. **בית"ר ת"א – הפועל פ"ת.** (1–2 לפ"ת בסיבוב הראשון). אסור להי־תרשם מפ"ת של גביע הטוטו. עם ניר אלון וניר לוין, זו קבוצה אחרת לגמרי ממה שראינו בשבועות האחרונים. 2 סולו.

5. **מכבי פ"ת – באר שבע.** סוף סוף זכתה פ"ת בנצחון, השבת. קשה להאמין שתעשה זאת גם במחזור הזה. בואו נוסיף איקס ל־2.

6. **חולון – שמשון.** (0:0 בסיבוב הראשון). קשה לדעת באיזה מצב רוח יעלה אבינועם עובדיה למגרש, אחרי המסע לאוקיאניה. חולון לא תוותר בנ־קל. 1, 2.

7. **לוד – בית"ר ירושלים.** (3–4 לבית"ר) בסיבוב הראשון הבקיעה לוד את מספר השערים הגבוה ביותר במש־חק אחד, השנה. כמה תבקיע השבת? נראה כי לא תפסיד. אל תרימו גבה, כלי לנחש הפתעות אין מרוויחים בטו־טו. 1, X.

8. **בית"ר נתניה – עמידר** (3–0). לעמידר מגרש קטן ומשונה. לנתניה מגרש חוץ עם משני ה... לנתניה יש גם קבוצת כדורגל... 1.

9. **הפועל ירושלים – הפועל ח... פת.** (2–0). ירושלים היתה בגביע הטו־טו כשווה בין שווים מול ה"לאומית". חיפה הוציאה שתי נקודות בדוחק מול לוד. שייע זוכר את ההפסד מסי־בוב הראשון ולא יתן לחניכיו להפסיד שנית. 1, X.

10. **יבנה – הפועל בת ים.** כשהמ... המקביל היתה יבנה היחידה שזכתה בנצחון חוץ (1–2). שתי הקבוצות ה... ליחו יפה במשחקי גביע הטוטו. ... השבת צפוי קרב מרתק. משולש.

11. **הכח – יהוד.** תיקו סולו. ה... המשתפרת מול יהוד הנסוגה בכשרה.

12. **טבריה – הפועל ר"ג.** אינ... יודע מי תצטרף להפועל ירושלים ב... ליה ללאומית, אבל טבריה לא תוותר בקלות. ר"ג עשתה את שלה בגביע הטוטו. 1 סולו.

13. **חדרה – שעריים** (3–1 בסיבוב הראשון). כשחדרה משחקת, אפשר לד־עת מה תעשה. אותו דבר לגבי שערי־ים. כשאתת משחקת נגד השניה – ודאי שאין לדעת... משולש.

14. **עכו – מכבי יפו.** יפו ניצחה בשבת שעברה 4–1, בגביע הטוטו וני־פו. השבת, בעכו, שום תוצאה לא תפ־תיע. משולש.

ליגה לאומית
(לאחר המחזור ה־23)

	קבוצה	שערים
1.	מכבי נתניה	25-40
2.	הפועל תל־אביב	16-24
3.	הפועל כפר־סבא	20-26
4.	שמשון ת"א	18-28
5.	בית"ר תל־אביב	20-29
6.	הפועל פתח־תקוה	28-33
7.	הפועל באר־שבע	16-17
8.	בית"ר ירושלים	32-30
9.	בני־יהודה ת"א	14-18
10.	מכבי תל־אביב	25-30
11.	מכבי חיפה	26-25
12.	צפרירים חולון	22-18
13.	הפועל לוד	49-15
14.	מכבי פתח־תקוה	36-12

ליגה ארצית
(לאחר המחזור ה־23)

	קבוצה	שערים	נקודות
1.	הפועל ירושלים	26-48	
2.	הפועל חיפה	14-28	
3.	הפועל טבריה	30-47	
4.	מכבי יבנה	28-26	
5.	הפועל רמת־גן	23-23	
6.	מכבי שעריים	26-30	
7.	הפועל חדרה	34-35	
8.	מכבי יפו	19-20	[illegible]
9.	הפועל יהוד	34-34	30
10.	בית"ר נתניה	19-22	26
11.	הכח רמת־גן	27-21	24
12.	הפועל בת־ים	30-23	23
13.	מכבי עמידר	36-21	20
14.	הפועל עכו	36-13	12

הצעות השבוע

שיטות מלאות

	סולידי	הפתעות	הגיוני	לעשירים
1	X	2	1	1
2	X	2	1X	X
3	X	1	X	1X2
4	1X	2	X2	12
5	2	1X	X	2
6	X	12	12	2
7	1X	X2	1X	X2
8	1	1	12	1
9	1	1X	1X	1X2
10	1	2	1X	1X2
11	1X	X2	X	2
12	1X	2	1	1
13	1	1X	1X	1X
14	2	1	2	X2
שלשות	[illegible]	/	/	3
כפולים	[illegible]	6	8	4
טורים	[illegible]	64	256	432

שיטה מצומצמת

משחק	שיטה	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	1X2	1X2	1X2	1X2	1X2	1X2	1X2	1X2	1X2	1X2
3	1X2	2	X	1	2	X	1	2	X	1
4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
5	X2	X2	X2	X2	X2	X2	X2	X2	X2	X2
6	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
7	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X
10	1X2	X	1	2	1	2	X	2	X	1
11	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13	1X2	1	2	X	X	1	2	2	X	1
14	1X2	2	2	2	X	X	X	1	1	1

שלשות 5
כפולים 4
טורים מלא 3,888
טורים בשיטה המצומצמת 432

קבוצת כור מתכת־חמת. עומדים מימין: יהושע פרל, וילי ויליגר, נאור שטיינוורצל, אהרן צעירי, איסר היימן (חבר הנהלת כור), ישעיהו גביש (מנכ"ל כור), דני פואד (מזכיר ועד העובדים), משה וינגורסקי, חיים שלמה (מנהל הקבוצה), יוסף שטיינהורצל (מאמן), ירמיהו שער. כורעים: משה אנקונה, דוד עזרי, אבנר פז, מיכאל זלפונסקי, שלומי לוי, יעקב לוי, חיים סמוחה, נסים אשקנזי.

הגביע — קורץ

רועי בן נתן

בשבוע האחרון היתה פעילות ערה בליגה למקומות עבודה, במיוחד בשלושה ענפי הספורט הפופולריים ביותר במחוז תל־אביב – כדורסל, כדורגל וקט־רגל. ניכר היטב שכל קבוצה מנסה לשפר את מעמדה בפלייאוף ולתפוס אחד משלושת המקומות הראשונים בטבלה. אחרי הכל, מי שתצליח בכך תזכה בסיום העונה בגביע – והוא קורץ מאד. נוסף לכך: בליגות הבכירות, המקום הראשון מקנה זכות השתתפות גם בספורטיאדה שתהיה באילת בקיץ.

המשחקים בכדורגל נערכים בשתי מחציות של 35 דקות כ"א; בכדורסל פעמיים 15 דקות ובקט־רגל פעמיים 20 דקות. שחקנים מהליגות הלאומיות והארציות בענפים אלו, אינם רשאים לשחק במסגרת ליגות העבודה של הפועל מחוז ת"א. בשאר הליגות – אין הגבלה.

הנה כמה מהתוצאות הבולטות במשחקי השבוע האחרון:

מחריפים המאבקים בפליי־אוף, כיוון שהאליפות מבטיחה גביע ומקום בספורטיאדה באילת ■ בל"ל ניצח את עירית ת"א בכדורגל 0–9 ■ ו־6–6 במשחקי הקט־רגל ■ הוכתרו אלופי הברידג': חברת החשמל ובנק דיסקונט

● כדורגל: בנק לאומי – עירית ת"א 1–0 (השער: אלי גרשון, בדקה ה־57), בנק הפועלים – אגד ת"א 2–2, תע"ש ת"א – קאנטרי קלאב ת"א 3–2, בנק דיסקונט – בזק תקשורת 2–0, מלונות דן – הילטון 5–0, ידיעות אחרונות – סהר חברה לביטוח 6–0, בנק עליה – מוניות הקסטל 5–3, הפניקס – בנק הפועלים 1–1.

● קט־רגל: מוסך בזק – צעירי רמת הטייסים 3–2, מרכז קופ"ת – קונדיטוריה האחים עיני 5–3, ש.ה.ל. – ק.ס. ונופש 6–1, רובק ל. – אוטומציה 5–3, מנורה חברה לביטוח – פז חברת נפט 9–0, ברדר (אמפיסל) – מחשוב מערכות 2–0, עירית ת"א – בזק תקשורת א' 4–0, בנק לאומי – עוזי הסטקיה 2–0 (בשורות עוזי הסטקיה שיחק שלום רוקבן), בל"ל אזור ת"א – דן ת"א 2–1, מטה ארצי – מוסך בזק 2–2, חברת דלק – דשה מיכון 2–2, בזק תקשורת – מתנ"ס נווה 6–6, חברת הדיץ – מלון הילטון 3–2, רובק ל. – מ.ע.מ. 5–0, ש.ה.ל. – אוטומציה 5–0, ברדר (אמפיסל) – פז חברת נפט 7–0, מט"ח – תע"ש 53' 8–2.

● כדורסל: חברת השמירה – בל"ל מיכון 61–57, בנק דיסקונט – בנק הפועלים 62–44, בל"ל אזור ת"א – קו־אופ דן 42–40, חברת השמירה – תעא. אלתא 58–55, רפי זהב – בזק תקשורת 67–53, כלל מערכות – חברת דיגיטל 51–38, מ.ס.ק. שלום – משטרת איילון 44–43, דן ת"א – תע"ש ת"א 44–41, י.ב.מ. – ויזה 38–37, הסנה חברה לביטוח – הבנק הכי נלאומי 53–36, מנורה חברה לביטוח – כלל ביטוח 37–35, ידיעות אחרונות – דשה מיכון 37–35.

● ברידג': המשחקים נסתיימו ואלופות הבתים הן: בית א' – חברת החשמל עם 218 נקודות (הרכב: גורי, רווח, שוסטר וסרג'יו), הוכיחה עליונות על פני בנק הפועלים שנבחרתו צברה 188 נקודות (ליפין, איתמר, פינטל ואלטברגר) ובנק לאומי 150 נקודות (טיטו, קולט, רוטשליד, אנגל לבנאור וכהן). בית ב' – בבכורה זכתה קבוצת בנק דיסקונט עם 180 נקודות (הרכב: פלומה, אמיל, הלל ולוי) לפני דפי זהב 166 נקודות (מגידו, לפין, מלכה ופרקש) וחברת חשמל ב' 151 נקודות (לדובסקי, פלץ, דנציגר, אברנוק ואורוץ).

לילדים

י"ג בניסן תשמ"ח | גליון 354 (1) פסח | 31 במרץ 1988
עריכה: בת דורה בר

תמונה מתוך הספר "לא לפחד בכלל מבחר סיפורים חסידיים מאת אריך כהן בהוצאת "סודך" ציור: חיים רון

שלום שלום

חג הפסח – חג האביב!

כאשר יצאו בני־ישראל ממצרים, לא ידעה ארץ־ישראל איזו מתנה תגיש לשנים־עשר השבטים ההולכים במידבר. חשבה הארץ כי תוך זמן קצר יגיעו בני־ישראל להתנחל בה.

איזו מתנה? איזה שי תגיש לעם שיצא מעבדות לחרות?

ירד מלאך משמיים ואמר: "פרחים! אין מתנה יפה יותר מפרחים!".

ואכן, הארץ כוסתה במרבדי פרחים נפלאים. היתה זו מתנה יפה וריחנית – פרחי אביב לאלפים פרחו. דבורים זמזמו במעופם מפרח לפרח. צפרים צייצו בחדווה ועפו לטפל בגוזליהם.

חלפו 40 שנה ובני־ישראל הגיעו למולדתם – והנה, הפרחים הנפלאים הפורחים בצהוב, אדום, כחול, לבן, סגול – קיבלו את פני יוצאי מצרים בניחוח פריחה.

ומאז ועד היום, בבוא חג הפסח, חג האביב, מתכסה ארצנו בפריחה האביבית – שי לחוזרים למולדת.

גם לנו כדאי להנות מהמתנה הפורחת. אין צורך ללכת 40 שנה כדי להנות מפרחי האביב – מספיק לצאת מן העיר, מן הכפר וכבר להנות מהפרחים.

ואגב – להנות מהנוף אך פרחים לא לקטוף!

חַג הָאָבִיב

הָאָבִיב בַּבֹּקֶר קָם,
קְצָת עָיֵף וּמְנֻמְנָם,
הוּא הִבִּיט אֶל הַשָּׁמַיִם –
מַה מּוּזָר, טִפּוֹת שֶׁל מַיִם!!
בְּנִיסָן – כָּזֶה אִי־סֵדֶר,
עוֹד מְעַט כְּבָר לֵיל הַסֵּדֶר!

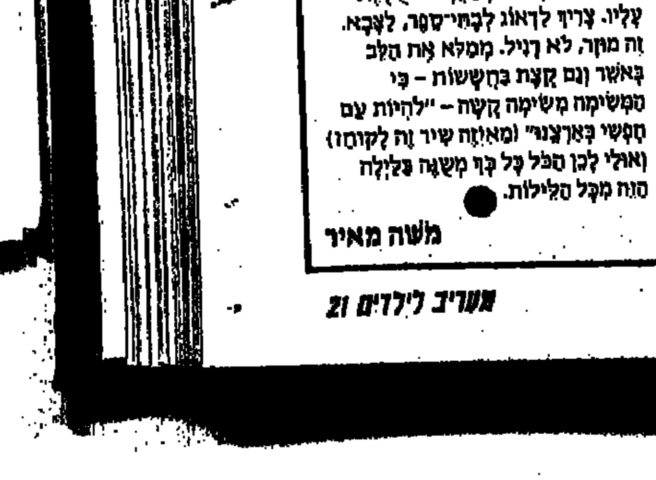
וְכֵיצַד יָבוֹא הֶחָג,
כְּשֶׁיָּשֵׁן עוֹד הַפַּרְגָּז?
וְהַשֶּׁלֶג בַּחֶרְמוֹן,
וְהַרוּחַ בַּחַלּוֹן?!

קְצָת מַפְלִיא, חָשַׁב בְּקוֹל
מִן הַכִּיס הוֹצִיא מִכְחוֹל,
עִם מַרְמִיל וְעִם צְבָעִים –
חִישׁ יָצָא אֶל הַסְּלָעִים.

רַקָּפוֹת בְּלָאט הֵעִיר,
צִפֳּרִים לִמֵּד לָשִׁיר,
עֲנָנִים הִשְׁכִּיב לִישֹׁן –
בְּצָהֹב צָבַע סַבְיוֹן.

כְּשֶׁהֶחָג סוֹף סוֹף הִגִּיעַ,
לְרַגְלָיו פָּרַס שְׁטִיחַ,
וְלָחַשׁ בְּקוֹל חָבִיב:
חַג שֶׁלִּי – חַג הָאָבִיב!

מאשה קלו

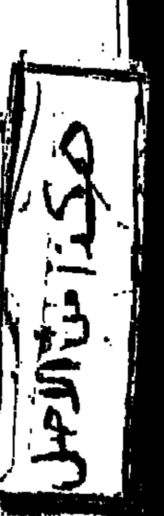
דברי חכמה

שִׁנּוּי

"מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת?" נִדְמֶה לִי שֶׁיּוֹתֵר חָשׁוּב שֶׁהוּא הִשְׁתַּנָּה מֵאֲשֶׁר בַּמֶּה הוּא נִשְׁתַּנָּה. הַיְשִׁיבָה הַמְיֻחֶדֶת – עַל כָּרִים, אֲכִילַת הַמַּצָּה הַמְּיֻחֶדֶת, אֲכִילַת דְּבָרִים מָרִים, אוֹ טְבִילַת מַאֲכָלִים בְּמַיִם – לְכָל אֶחָד מֵהַשִּׁנּוּיִים הָאֵלֶּה יֵשׁ סִבָּה מִשֶּׁלּוֹ, אֲבָל לִי נִדְמֶה שֶׁחָשׁוּב יוֹתֵר לְהַרְגִּישׁ שֶׁבְּאֹפֶן כְּלָלִי הַכֹּל שׁוֹנֶה. כְּמוֹ צִיּוּר שֶׁרוֹאִים בַּמּוּזֵיאוֹן. קוֹרְאִים לָזֶה צִיּוּר מוֹדֶרְנִי וְהוּא מְאֹד מְשֻׁנֶּה כִּי לָאֲנָשִׁים בִּמְקוֹם רֹאשׁ יֵשׁ מְשֻׁלָּשִׁים, וְהָעֵצִים צוֹמְחִים וְשָׁרְשֵׁיהֶם כְּלַפֵּי מַעְלָה וְעוֹד כָּל מִינֵי קִשְׁקוּשִׁים שֶׁבִּכְלָל אִי אֶפְשָׁר לְהָבִין אוֹתָם. מַה קָּרָה לוֹ לַצַּיָּר? לָמָּה הוּא צִיֵּר כָּךְ? אוּלַי אֶפְשָׁר לִמְצֹא סִבָּה לְכָל אֶחָד מֵהַשִּׁנּוּיִים שֶׁבַּצִּיּוּר, אֲבָל אוּלַי רָצָה הַצַּיָּר לְהַעֲבִיר לָנוּ אֶת תְּחוּשָׁתוֹ שֶׁהַכֹּל, כָּל הָעוֹלָם, כָּל קַו מְיֻחָד, מְעַנְיֵן, לֹא מוּבָן וְעַל כֵּן צִיֵּר אֶת הַכֹּל מְשֻׁנֶּה.

עַם יִשְׂרָאֵל יוֹצֵא מִמִּצְרַיִם. הוֹפֵךְ לִהְיוֹת בֶּן חוֹרִין. זֶה עוֹלָם חָדָשׁ בִּשְׁבִילוֹ, עוֹלָם בּוֹ הָאַחֲרָיוּת מֻטֶּלֶת עָלָיו. צָרִיךְ לִדְאֹג לְבָתֵּי־סֵפֶר, לְצָבָא. זֶה מוּזָר, לֹא רָגִיל. מְמַלֵּא אֶת הַלֵּב בְּאֹשֶׁר וְגַם קְצָת בַּחֲשָׁשׁוֹת – כִּי הַמְּשִׂימָה מְשִׂימָה קָשָׁה – "לִהְיוֹת עַם חָפְשִׁי בְּאַרְצֵנוּ" (מֵאֵיזֶה שִׁיר זֶה לָקוּחַ?) וְאוּלַי לָכֵן הַכֹּל כָּל קַו מְשֻׁנֶּה בַּלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת. ●

משה מאיר

גבע חובב טבע

הַמַּבְדִּיל בֵּין אָדֹם לְאָדֹם

כַּלָּנִית אַחַת הִתְלוֹנְנָה: "יַלְדָּה אַחַת קָרְאָה לִי פֶּרֶג..."

הַצִּבְעוֹנִי כִּמְעַט בָּכָה: "מַדּוּעַ הַיֶּלֶד קָרָא לִי דְּמוּמִית?"

וְהַפֶּרֶג יִלֵּל: "הִסְתַּכֵּל בְּעַצְמְךָ, אֲנִי דּוֹמֶה לְצִבְעוֹנִי?"

גַּם **הַדְּמוּמִית** הִתְאוֹנְנָה: "אֲפִלּוּ מוֹרָה אַחַת קָרְאָה לִי נוּרִית...". זֶה לֹא נָעִים שֶׁמַּחֲלִיפִים שֵׁמוֹת. לָכֵן נַעֲרֹךְ הַכָּרוּת מְהִירָה עִם הַפְּרָחִים הָאֲדֻמִּים הַבּוֹלְטִים בְּיוֹתֵר בַּשָּׂדֶה וְנִלְמַד אֶת הַסִּמָּנִים:

כלנית. צילום: צבי אלדד

הַכַּלָּנִית הָאֲדֻמָּה: פּוֹרַחַת רִאשׁוֹנָה בְּאֶמְצַע הַחֹרֶף. עֲלֵי הָעֲטִיף הָאֲדֻמִּים שֶׁלָּהּ לֹא מַבְרִיקִים, הֵם עָלִים עִם קְטִיפָה עֲדִינָה. פֶּרַח הַכַּלָּנִית פָּתוּחַ בַּיּוֹם (וְאִלּוּ הַצִּבְעוֹנִי וְהַפֶּרֶג סְגוּרִים לְמֶחֱצָה). בְּבָסִיס כָּל עָלֶה אָדֹם יֵשׁ כֶּתֶם לָבָן, הַגָּדֵל מִיּוֹם לְיוֹם. בְּמֶרְכַּז הַפֶּרַח – לְאַבְקָנִים וְלַעֲלִיּוֹת צוּרָה שֶׁל גּוּשׁ שָׁחוֹר. עַל כָּל גִּבְעוֹל – פֶּרַח אֶחָד.

נוּרִית אַסְיָה: אֻמְנָם פֶּרַח הַנּוּרִית פָּתוּחַ כְּמוֹ הַכַּלָּנִית, אֲבָל הֶעָלִים שֶׁלּוֹ מַבְרִיקִים כְּמֶשִׁי. עַל כָּל גִּבְעוֹל יֵשׁ כַּמָּה פְּרָחִים.

דְּמוּמִית: הַפְּרָחִים שֶׁל הַדְּמוּמִית מַבְרִיקִים אַךְ לְכָל פֶּרַח עֲלֵי כּוֹתֶרֶת רַבִּים. הֵם מוֹפִיעִים בִּקְבוּצוֹת בְּרָאשֵׁי הַגִּבְעוֹלִים. רֹב מִינֵי הַדְּמוּמִית קְטַנִּים מִפִּרְחֵי הַנּוּרִית.

צבעוני. צילום: צבי אלדד

צִבְעוֹנִי: לַצִּבְעוֹנִי צוּרַת גָּבִיעַ אוֹ כַּד אוֹ טֻרְבָּן תּוּרְכִּי. מִסְפַּר עֲלֵי הָעֲטִיף תָּמִיד שִׁשָּׁה. מוּל כָּל עָלֶה אַבְקָן גָּדוֹל וּבְמֶרְכַּז הַפֶּרַח – שַׁחֲלָה גְּדוֹלָה. פֶּרַח אֶחָד נִשָּׂא בְּרֹאשׁ גִּבְעוֹל. לָרֹב יֵשׁ רַק פֶּרַח אֶחָד לַצֶּמַח.

פרג. צילום: צבי אלדד

הַפֶּרֶג לַפֶּרֶג אַרְבָּעָה עֲלֵי כּוֹתֶרֶת – זוּג מוּל זוּג. בְּבָסִיס כָּל עָלֶה כֶּתֶם שָׁחוֹר וּבַפֶּרֶג הַנָּפוֹץ בְּיוֹתֵר הַכֶּתֶם הַשָּׁחוֹר מֻקָּף בְּזֵר לָבָן. לַשַּׁחֲלָה שֶׁבְּמֶרְכַּז הַפֶּרַח צוּרָה שֶׁל פַּס רָחוֹב סִינִי, וְלָהּ זֵר שֶׁל אַבְקָנִים שְׁחוֹרִים. הַגִּבְעוֹל מְכֻסֶּה קוֹצִים וּמֵכִיל מִיץ לָבָן – חֲלָבִי.

עמוס בר

מה הולך

מדינת הילדים

פעם ראשונה בתולדות המדינה יוכלו גם ילדי חיפה והצפון לכייף במדינת הילדים. אחרי עשר שנים רצופות ומוצלחות בגני־התערוכה בתל־אביב, נודדת מדינת הילדים צפונה וזאת לאור הזמנתו החמה של ראש העיר מר אריה גוראל ובעקבות הקשר ההדוק, בין ילדי חיפה והצפון ל"פסטיגל", המופק גם הוא ע"י תאטרון סולן.

המקום שנבחר לארח את מדינת הילדים הוא גן האם שבמרומי הכרמל וסביבותיו: גן החיות העירוני, הגן הטרופי, גן הילד, המדשאות, בתי הקפה, והמוזיאונים שבגן החיות.

בכוונת המפיקים להפוך את גן החיות למעין זירת צילומים, בנוסח "ספר הג'ונגל".

ברחבי גן האם ימוקמו האטרקציות המזוהות עימה: תיבת הנגינה הענקית מהולנד, מתקן ההדים המתנפחים משווייץ, מיתקנים להופעות מסתכני גבהים, ביתני איפור ועוד.

המבקרים יוכלו לחזות במופע הטרמז של בלנדיני בגובה 18 מטר, בהופעות ליצנים מפסטיבל אדינבורו בסקוטלנד, תיאטרוני רחוב מאנגליה, תיאטרוני בובות, קוסמים, מוקיונים ופנטומימאים מאירופה. כ־60 אמני פארקים בסה"כ. האולם בגן הטרופי יארח את סדנאות היצירה, ממוקדי הפעולות המבוקשים והתוססים במדינת הילדים.

מדינת הילדים תפעל בשבוע חג הפסח החל מה־3 באפריל עד ה־9 באפריל בין השעות 10.00 ועד 18.00.

הקיבולת שלה תהיה 10 אלף איש ליום. מחיר הכרטיס לכל המופעים, האירועים והמיתקנים, כולל גן החיות והמוזיאונים 17־19 ש"ח לקבוצות, לקהל הרחב 22 ש"ח.

מדינת הילדים

תאטרון הבובות הממלכתי של הונגריה.

ביקור ראשון בישראל חודש אפריל (כולל פסח) 1988 במופעים לילדים, נוער וכל המשפחה

לאחר משא ומתן ממושך יגיע לישראל "תיאטרון הבובות הממלכתי של הונגריה", הנחשב לאחד מתיאטרוני הבובות הטובים והחשובים מסוגם בעולם.

תיאטרון הבובות הממלכתי של הונגריה

22 חברי הלהקה מפעילי הבובות, מעצבים, מנהלים אמנותיים וטכנאים ישהו בישראל להופעות במשך חודש אפריל (כולל פסח) 1988, בתכניות המיועדות לילדים, נוער ולכל המשפחה.

תיאטרון הבובות הממלכתי של הונגריה נוסד בשנת 1949 וממוקם בבודאפסט בבניין תיאטרון בן שמונה קומות שהפך עד מהרה למרכז חשוב לאומנויות, המכשיר: בובנאים (מפעילי בובות), יוצרי הבובות, תלבושות, תפאורות, מוסיקה, עיבוד, בימוי ועוד.

מאז שנת 1958 מופיע התיאטרון בקביעות ובפסטיוואלים יוקרתיים, מרבה בסיורים בעולם וקוצר הצלחות, מספר הצגותיו לשנה כ־1,500!

תוכנית התיאטרון כוללת כ־30 הצגות ובן אגדות־עם ידועות וכן מחזות מודרניים וקלאסיים לילדים ונוער שבהם משולבים דמיון, צבע ומוסיקה הסוחפים את הקהל לעולם קסום ומיוחד זה.

לסיור בישראל, וכדי למנוע כל בעיה של שפה, נבחרו מופעים המבוססים על יצירות מוסיקאליות ידועות –

"פֶּטְרוּשְׁקָה" אגדה מקסימה. מוסיקה: סטרווינסקי

"זְמִיר הָעֵץ" מוסיקה: בלה ברטוק

משה בתבה

ציור: נורית צרפתי

בֵּין קְנֵי־הַסּוּף אֲשֶׁר עַל שְׂפַת
הַיְאוֹר תָּצוּף תֵּבָה בַּלָּאט.

וְשָׁם בִּפְנִים שׁוֹכֵב תִּינוֹק,
וְדַרְדַּר פָּנִים, יָפֶה, עָנֹג.

הַבֹּקֶר אוֹר, וְרוּחַ קַל
יָצָא לַיְאוֹר וְלָעוֹלָל.

הוּא מְרַשְׁרֵשׁ בֵּין סוּף יָרֹק,
וְסוֹד לוֹחֵשׁ הוּא לַתִּינוֹק:

"קָטָן הִנְּךָ אֲבָל תִּגְדַּל,
וְאֶת עַמְּךָ תַּצִּיל, תִּגְאַל.

כִּי רַע לָעָם, מַר וְקָשֶׁה.
אַךְ אֶת כֻּלָּם תַּצִּיל, מֹשֶׁה."

וְהַתִּינוֹק מַקְשִׁיב דּוּמָם
לַסּוֹד מָתוֹק... וְהוּא נִרְדָּם.

ב.
עַל שְׂפַת הַיְאוֹר הַרְחֵק מִשָּׁם
נִצְּבָה לִשְׁמֹר עָלָיו מִרְיָם.

הָאָח הַקָּט יָקָר הוּא לָהּ,
וְהִיא תִּרְעַד כֻּלָּהּ, כֻּלָּהּ.

כִּי אִם יָקוּם עַל הַתֵּבָה
נַחְשׁוֹל עָצוּם – הֵן הִיא תִּטְבַּע.

וְגַם אֶפְשָׁר – עָלוּל לָבוֹא
תַּנִּין אַכְזָר לִטְרֹף אוֹתוֹ.

הִיא חֲרֵדָה: מָה יִתְרַחֵשׁ?
הוֹי, מִי יֵדַע? מִי יְנַחֵשׁ?

אֲבָל הִנֵּה מִרְיָם שׁוֹמַעַת
קוֹלוֹת שֶׁל בְּנֵי־אָדָם כַּמָּה.

וְאָז מִרְיָם פּוֹנָה מַהֵר
לַסּוּף הָרָם לְהִסְתַּתֵּר.

אָכֵן מִפֹּה תּוּכַל לִרְאוֹת –
זוֹ בַּת פַּרְעֹה עִם נְעָרוֹת.

ג.
כָּל בֹּקֶר הֵן לְכָאן בָּאוֹת
לְהִתְרַעְנֵן, לִרְחֹץ, לִשְׂחוֹת.

אֲבָל מָה כָּאן בְּסוֹף חַיּוּם?
כְּלָל לֹא מוּבָן מָה זֶה פִּתְאֹם?

תֵּבָה? אָכֵן? בֵּין הַקָּנִים?
וּמְעַנְיֵן – מָה יֵשׁ בִּפְנִים.

וְאֶת אַחַת הַנְּעָרוֹת
שָׁלְחָה מִיָּד לִבְדֹּק, לִרְאוֹת.

הַנַּעֲרָה יָרְדָה לַסּוּף,
וּמִהֲרָה מִשָּׁם לָשׁוּב.

אֶל הַנְּסִיכָה חִישׁ הִתְקָרְבָה,
וְזוֹ לָקְחָה אֶת הַתֵּבָה.

וְתִמָּהוֹן לְלֵב עָלָה –
תִּינוֹק קְטַנְטֹן, חָמוּד, וּפֶלֶא

הִיא מַחְלִיטָה, כִּי לַהֵיכָל
תִּקַּח אִתָּהּ אֶת הָעוֹלָל.

הִיא תְּחַנְּכוֹ כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ –
בְּבֵית פַּרְעֹה יִגְדַּל נָסִיךְ.

ד.
שִׂמְחָה מִרְיָם, אָשְׁרָהּ הוּא רַב.
לָאֵם יוֹעַם, יִשְׂמַח הָאָב.

וּקְנֵי־הַסּוּף אַף הֵם שְׂמֵחִים:
מֹשֶׁה יָשׁוּב אֶל הָאַחִים.

וְהוּא יָשׁוּב גָּדוֹל, חָכָם,
אָדָם חָשׁוּב, מַצִּיל הָעָם.

אהרן מזיא

משתעשעים

מימי

עֲשׂוּ סֵדֶר לְפֶסַח

לְפָנֵיכֶם מִלִּים הַקְּשׁוּרוֹת לְפֶסַח, אַךְ הָאוֹתִיּוֹת שֶׁלָּהֶן הִתְבַּלְבְּלוּ. הֲתוּכְלוּ לְסַדְּרָן נְכוֹנָה

צְמָה, סָפָה, מוֹרֶה, סִפְרָה, שָׂמָה, מָד, כַּמָּה, אוֹרִי, עֲקָרָה, כּוֹבַע

בין הפותרים יוגרל ספר של אבשלום קור

מִלִּים וְהַפּוּכָן כָּשֵׁר לְפֶסַח

לִפְנֵיכֶם הַגְדָּרוֹת לְמִלִּים אֲשֶׁר אִם תַּהַפְכוּ אֶת סֵדֶר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁלָּהֶן

וְתִקְרְאוּ אוֹתָן מִשְּׂמֹאל לְיָמִין תְּקַבְּלוּ מִלָּה חֲדָשָׁה הַקְּשׁוּרָה לְחַג הַפֶּסַח.

1. שִׁכְבָה – הַמַּכּוֹת מִצְרַיִם.
2. הַסֵּפֶר שֶׁלְּךָ – יָרֵק בִּקְעָרָה
3. בֶּגֶד שֶׁרֶד הַנִּמְצָא בִּתְחִלַּת כָּל מִדְבָּר – מַכַּת מִצְרַיִם.
4. הֶעֱמִיד, הֵקִים – אוֹתָהּ אוֹכְלִים בְּלֵיל הַסֵּדֶר.
5. פָּתַר אֶת הַבְּעָיָה בְּעֶזְרַת הַמּוֹר – מַכָּה מִמַּכּוֹת מִצְרַיִם.
6. כִּנּוּי (בְּתוֹסֶפֶת ה' הַיְּדִיעָה) – הוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם.

בין הפותרים יוגרל סט פלסטלינה

לֵיל בְּמִלִּים

לִכְבוֹד לֵיל הַסֵּדֶר הֵבֵאנוּ לָכֶם הַגְדָּרוֹת לְמִלִּים אֲשֶׁר הַמִּלָּה לֵיל מְצוּיָה בָּהֶן.

1. הַשְׁתַּלְשְׁלוּת מְאֹרָעוֹת בְּסִפּוּר. 2. פֶּרַח סָגֹל נָאֶה. 3. קוֹל. 4. שֶׁהָיָה מִתַּחַת לִפְנֵי הַמַּיִם. 4. אֲכִילָה מֻפְרֶזֶת. 5. כְּלִי נְשִׁיפָה עָשׂוּי עֵץ עִם חוֹרִים. 6. עָלָיו מְלַפְּפִים הַחוּטִים. 7. בִּטּוּל, אֲמִירַת לָאו. 8. אֵזוֹר בִּצְפוֹן הָאָרֶץ.

בין הפותרים יוגרלו דפי מעתק צבעוניים.

משבצות לפסח

אכלה	מצה	שאור	נאון	[illegible]	סר	קערה	איריס	[illegible]	[illegible]	לבנה
מרור	ששון	פרעה	סגור	אבי	לחם	[illegible]	אילן	[illegible]	[illegible]	חושן
[illegible]	נרות	[illegible]	רחל	כינים	[illegible]	ירדן	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
דם	כרפס	שרור	לכבד	הגדה	[illegible]	[illegible]	[illegible]	סרוק	[illegible]	[illegible]

בַּמִּשְׁבָּצוֹת שֶׁלִּפְנֵיכֶם רְשׁוּמוֹת מִלִּים שׁוֹנוֹת.

צִבְעוּ אֶת הַמִּשְׁבָּצוֹת בָּהֶן מְצוּיוֹת מִלִּים הַקְּשׁוּרוֹת לְפֶסַח, וּתְקַבְּלוּ דָּבָר מָה הַקָּשׁוּר לְעוֹנָה זוֹ.

בין הפותרים יוגרל סט פלסטלינה

תיק סגור

תקציר הפרק הקודם: רונן "עבד" על השכנה וכך הצליח להוציא את אבינדור מביתו. הוא ירד לפניו מהר במדרגות.

פרק 23: בדרך לביצוע "המשימה"

רק כשהגיע לקומת הקרקע עצר ותיכה. הוא שמע את צעדיו הכבדים של אבינדור ויצא לחכות לו בחצר. היה חם, ורונן אמר לעצמו שצריך למהר, כי עוד מעט צהריים וחשוב לסיים הכל לפני שיחזרו הילדים מבית־הספר ויראו אותו על יד הבית של בלה.

המשפט: אתה תמיד זוחל ככה, כמו צב? היה על קצה לשונו של רונן, כשנזכר שכדאי לו להיות נחמד. הוא שאל את אבינדור אם מתחשק לו להתחרות אתו בריצה.

אבינדור הצטחק: "אתה בטח תנצח אותי".

"נתחיל מכאן ונרוץ עד לעץ", הצביע רונן באצבעו על ברוש שהזדקר בעיקול השביל.

"זה נורא רחוק", אמר אבינדור והוסיף: "אני לא רגיל לריצות".

"אין דבר. נרוץ לאט. לא בכל הכוח", התחיל רונן לדלג במקום עומדו,

לא נעלם מרונן חוסר ההיגיון שבהצעה הזאת, והוא חייך בלבו למחשבה שיש יתרון בכך שאבינדור "סתום", ואין צורך להמציא בשבילו תירוצים. אני אוכל לעשות איתו כל מה שמתחשק לי, אמר רונן לעצמו בהנאה.

והנה חיכתה לו הפתעה: "התחרות זה מי שרץ יותר מהר" אמר אבינדור כשואל שאלה שהתשובה עליה מובנת מאליה, "ואם נרוץ לאט, איך זאת תהיה התחרות?"

"בסדר, בסדר" פלט רונן במהירות, "בוא נתחיל לרוץ".

ריצתו של רונן דמתה לריקוד. הוא הרים רגל, שלח אותה קדימה באוויר ומשך את גופו למעלה, כשזרועותיו מונפות האחת לפנים והשנייה לאחור. אבינדור לא הביט בו. הוא רץ כשעיניו שביל המאבק, וגם כשהרגיש שאיננו מסוגל להמשיך – בגלל רגליו שנעשו חלולות ובגלל חזהו שהתכווץ מרוב דקירות – הוא בכל זאת רץ. ורק כשהגיע לברוש שבעיקול השביל, חדל ממרוצתו וקרס תחתיו באפס נשימה.

"שמע, אתה רץ מצויין", התנשף רונן בהגיעו למקום שישב אבינדור, מגור זיעה ואדום כסלק

"אתה רואה? ניצחת. הגעת ראשון".

אבינדור ניסה לחייך. אך פלגי הזיעה, שורמו לאורך פניו ותדרו לעיניו הדומעות מצריבת מליחות הזיעה, שטפו מהם את החיוך. רונן התבונן בו בשתיקה שעה ארוכה והרגיש בו שהוא מאושר. כעת, שיש לו מצב־רוח טוב, הוא יקשיב ברצון לתכנית שלי, חשב רונן והתיישב ליד אבינדור, בצל העץ.

המשך בשבוע הבא.

דורית אורגד

קוראים

כָּל אֶחָד יָכוֹל לְצַיֵּר

הוֹצָאַת סְפָרִים אֲחִיאָסָף

תִּרְגּוּם מֵאַנְגְּלִית – סִיגָלִית נִיסָנוֹב

קָרָה לָכֶם פַּעַם שֶׁבָּא לָכֶם לְצַיֵּר בְּצֶבַע שֶׁמֶן וַחֲשַׁבְתֶּם לָגֶשֶׁת לְמוֹרֶה מֻמְחֶה – וּפִתְאֹם נִגְמַר לוֹ הַחֵשֶׁק וְנִשְׁאַרְתֶּם רַק עִם הַחֲלוֹם, מֵחֹסֶר אֶמְצָעִים אוֹ מֵחֹסֶר דְּחִיפָה?

אוֹ אִם יִקְרֶה לָכֶם שׁוּב פַּעַם, וְיַחֲלֹף לוֹ הַרְהוּר שֶׁכָּזֶה בְּרֹאשְׁכֶם יֵשׁ כְּבָר פִּתְרוֹן לָעִנְיָן. סֵפֶר חָדָשׁ שֶׁיָּצָא בְּהוֹצָאַת אֲחִיאָסָף וּבוֹ הַדְרָכָה מְדֻקְדֶּקֶת אֵיךְ לְצַיֵּר וּבְאֵילוּ חֳמָרִים (כְּמוֹ פֶּרֶק הָעוֹסֵק בְּעֶפְרוֹנוֹת וְעוֹפֶרֶת, פֶּחָם וְעֶפְרוֹנוֹת אֲחֵרִים. עֶפְרוֹנוֹת צִבְעוֹנִיִּים, פַּסְטֶלִים – עֵרוּב פַּסְטֶלִים, מַשְׁטָחִים, עֲבוֹדָה בְּצִפֹּרֶן וּדְיוֹ. עֲבוֹדָה בְּצִבְעֵי מַיִם וְעוֹד (עוֹד) יִפְתֹּר לָכֶם אֶת הַחֲלוֹם. לְאַחַר שֶׁלְּמַדְתֶּם לְצַיֵּר בְּכָל הַמֻּכָּר לְמַעְלָה תּוּכְלוּ לְקַבֵּל הַדְרָכָה בַּעֲבוֹדָה בְּצִבְעֵי־שֶׁמֶן, מִפְּתִיחַת הַבַּד (עַמּוּד 28 עַד בְּחִירַת הַמִּכְחוֹלִים וְעַד תְּחִלַּת הַצִּיּוּר עַצְמוֹ. סֵפֶר מְעַנְיֵן וְטוֹב לְכָל מִי שֶׁבָּא לוֹ לְצַיֵּר בַּבַּיִת לְבַד – לְלֹא עֶזְרָה שֶׁל מוֹרֶה מֻמְחֶה. מַתְאִים לְגִילָאֵי כִּתּוֹת יְסוֹד וָמַעְלָה.

בַּת־דוֹרָה

